

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

“Sendikaların bugünkü durumu işçiler arasında güvensizliğe yol açıyor”

**15-16 Haziran
Direnişisi
İlyas Bayrak'la
(Kızıl İlyas)
konuştuk!**

Bizlerin mücadelesi eski dönemde sadece kendi fabrikamızdan ibaret değildi. Nerede bir eylem olsa giderdik. Ben bir tek Demir Döküm direnişinde bulunamadım, orada da arkadaşlar kapıları kaynatmışlardı, ondan giremedik içeriye. Yeri gelirdi, bir direnişteki işçileri dinlenmeleri için eve gönderirdik, biz kalırdık.

Bugün sınıf alanında sendikaların ve sendikalaşmanın durumu kötü bir hal almış. Sendikalarda bir koltuk kapma yarışı var. Bugün bu, DİSK'te bile alışılacalmış bir durum. Sendikaların bu tutumu, bugünkü durumu işçiler arasında bir güvensizliğe yol açıyor.

s.9

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2019 / 26
12 Temmuz 2019 • 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

Tüpraş sözleşmesi ve sermayenin sınıfa saldırı kararlılığı

3

Düzen siyasetinde “yeni” arayışlar

İşçi ve emekçiler bu sahte seçeneklere kanmak yerine, kendi bağımsız sınıf çıkarları çerçevesinde örgütlü hareket etmek zorundadırlar.

7

2019 toplu sözleşmelerinden MESS sözleşmesine dersler

Yürütülen toplu sözleşmelerin hiçbir kendinden menkul değildir. Hepsi dolaylı-dolaysız biçimde işçi sınıfının toplamı ile alakadardır.

18

Kadın üniversiteleriyle ne amaçlanıyor?

AKP, dinci-gerici toplum projesine uygun nesiller yetiştirebilmek amacıyla Japon modeli kadın üniversitelerini gündeme getiriyor.

Tüpraş sözleşmesi ve sermayenin sınıfa saldırı kararlılığı!

Tüpraş sözleşmesinin Yüksek Hakem Kurulu (YHK) kararıyla sonuçlamasının ardından bir haftayı aşkın bir süre geçti. Henüz sendika ile emek cephesi sözleşmenin ortaya çıkardığı tabloyu yeterince değerlendirip sonuçlar çıkarabilmiş değil. Ama hemen herkesin bu sözleşmenin Tüpraş işçisinin taleplerinden öte sonuçları olacağı konusunda hemfikir olduğu söylenebilir.

YHK'nın bir sözleşmeyi işçilerin taleplerine kulağını tıkayarak bağitlaması ilk defa olmuyor. Ancak Koç sermayesinin verdiğinin bile gerisinde kalması, sadece bundan sonraki sözleşmeler için değil, bir bütün olarak işçi sınıfının hak alma mücadelesi açısından genel bir mesaj niteliği taşıyor.

Koç sermayesi uzun zamandır Tüpraş'ta istihdam biçiminde değişiklik yapmak istiyor (aynısını Socar ve Petkim'de de yapmak istiyor), bunun için de sendikanın etki ve gücünü sınırlamaya dönük hamleler yapıyor. Bu durum, "3 yıllık sözleşme, vardiya sisteminde değişiklik ve mazeret izinlerinin azaltılması" gibi dayatmalarda gösterdiği ısrarı daha anlaşılır hale getiriyor. Bu dayatmaların kararlı bir mücadele ile püskürtülememesinin bundan sonrası için Koç sermayesinin elini güçlendireceği açık.

Ancak daha önemlisi, sözleşmenin genele olan etkisi. YHK'nın sözleşmeyi resmi enflasyonun üçte biri oranında bir zam ile bağitlaması, uşaklığını yaptığı sermaye sınıfının krizin faturasını işçi sınıfına çıkarma konusundaki kararlılığını gösteriyor. Bu tutumla, bundan sonraki sözleşme süreçleri hatta asgari ücret için bile scala belirlenmeye çalışılıyor. Kapitalist patronun tüm taleplerinin neredeyse aynen kabulü ve yüzde 6 zam ile, hem Tüpraş işçisine hem de genelde işçi sınıfına açıkça, "patronların dayatma ve taleplerini kabul edin yoksa daha kötüsüne razı olmak zorundasınız" mesajı veriliyor.

Bu pervasızlığın Tüpraş gibi belli bir mücadele birikimine sahip bir işletme üzerinden gerçekleşmesinin kendine

özgü nedenleri kuşkusuz vardır. Yukarıda bahsedilen istidam biçiminde bazı değişikliklere gidilmesi ve bunun için özelleştirme öncesi dönemden kalan bazı hakların gaspı, sendikanın hâlâ sahip olduğu gücün sendikal örgütlenme ile birlikte zayıflatılıp etkisizleştirilmesi, bu nedenlerin başlıcaları olarak sayılabilir.

Ayrıca, sendika adına görüşmeleri yürüten komisyon başından itibaren dayatmaları kabul etmiyoruz yaklaşımını ortaya koyduğu halde bunun gerektirdiği türden kararlı bir mücadele hazırlığı konusunda neredeyse hiçbir şey yapmamıştır. Başta sınıf devrimcileri olmak üzere tabandan gelen uyarı ve eleştirilere kulaklarını kapatmıştır. Buna, genel başkancılar/şubeler biçiminde yansıyan ve esastan benzer mücadele anlayışına sahip olanların yaklaşan genel kurul hesapları üzerinden ayrışmasının getirdiği zayıflık tablosu eklenmiştir. Bunların da hem sermayeyi hem de YHK'yı, "o gün bu gündür" diyerek cesaretlendirdiği anlaşıyor.

SÖZLEŞME SÜRECİ AYNASINDA

SENDİKAL HAREKET VE SOL HAREKET

Bağitlanan sözleşmenin sınıf hareketine genel etkisi açıkken, geleneksel

sendikal merkezlerin geçiştirici suskunluğu, Türkiye'deki sendikal hareketin ibret verici tablosunu bir kez daha gözler önüne seriyor. Kendine göre bazı ilerici dinamiklere ve azımsanmayacak bir mücadeleye birikimine sahip olan Petrol-İş Sendikası, değil yeni bir eylem programı hazırlamak, süreci tartışmak için kendi üyelerinin karşısına bile çıkmış değil. Türk-İş, en büyük bileşenlerinden birinin en önemli işletmesinde yaşananları özel bir toplantıya konu etmeyecek kadar delalet içinde. Diğer sendikaların yapmaya çalıştıkları türden açıklama ve uyarılarla yetiniyor.

İmamoğlu'nun galibiyetinden kendisi zafer kazanmış gibi sarhoş olan sol hareket saldırıya ilgi göstermezken, her şeye rağmen süreçle ilişkilenecek çalışan bazı reformist çevrelerin tutumu ise, genel başkan/şubeler çekişmesinde taraf olmanın ötesine geçemiyor.

HAREKETİN GÜNDEMLERİNE DAHA BÜTÜNLÜKLÜ BİR MÜDAHALE!

Tüpraş sözleşmesi işçi sınıfına bir gözdağı verme hamlesidir. Bu gözdağı, mevcut kriz koşullarında yaklaşan kamu TİS'leri ve metal grup sözleşmelerinin de sert geçeceğini gösteriyor. Düşük üç-

ret dayatması ve esnekleştirme saldırısı yaklaşan TİS'lerin temel gündemleri olacaktır.

Tüpraş sözleşmesinin sadece Tüpraş işçileri değil tüm işçi sınıfı açısından önem taşıdığının altını daha en başından çizen ve söz konusu kayıpların eylemli bir hat ile geri alınabileceğini savunan sınıf devrimcilerini, bu açıdan önemli görevlerle yüklü bir dönem bekliyor.

Yalnızca sermayenin saldırılarına karşı değil, sendikal bürokrasiye ve onun sendikal harekete hâkim kıldığı işbirlikçi-uzlaşmacı çizgiye karşı da etkili bir mücadeleye yürütmek; bu mücadelenin her şeyden önce sınıfın eyleminin tabandan örgütlenerek başarılabileceğinin açık bilincinde olmak; tüm geri ve sorunlu yanlarına rağmen hareketin kısmi istemleri ile kendi programımız dolayısıyla sınıfın bütünlüklü çıkarları arasında gerekli bağ kurarak sürece yaklaşmak, temel görevler olarak önümüzde duruyor.

Bu görevlerin gereğince yerine getirilmesi, bütün çalışma alanlarının kendi iç yönelim ve önceliklerini aşarak, sınıf hareketinin temel gündemlerine kilitlenmesi ile başarılabılır. Sınıf devrimcileri yaklaşan kamu TİS'lerine ve metal grup sözleşmelerine bu bakış açısıyla yükleneceklerdir.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2019/26 * 12 Temmuz 2019 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Osmanağa Mah. Kırtasiyeciler Sk. No:9 Kat:2 Daire:7
Kadıköy / İstanbul

Tlf. No: 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak45.net

Düzen siyasetinde “yeni” arayışlar

23 Haziran İstanbul seçim sonuçlarının düzen siyasetindeki yankısı sürüyor. AKP-MHP ittifakının ağır hezimetinden sonra “sandık ittifakı” bileşenleri, tek adam rejiminden tekrar parlamenter sisteme dönüş için referandum çağrısı yaptılar. Büyük bir umutla, anayasanın yenilenmesi gerektiğini gündeme getirdiler.

Bu seçim başarısıyla düzen solunun adayı Ekrem İmamoğlu, Erdoğan şahsındaki baskıcı rejime uzun süredir tepki duyan kitleler tarafından bir “kurtarıcı” olarak görüldü. İmamoğlu, yerel seçimleri beka sorunu olarak kodlayan, YSK darbesiyle yenilettiği İstanbul seçimini 9 puanlık farkla kaybeden Erdoğan’a alternatif olarak öne çıktı. Artık geleceğin cumhurbaşkanı adayı olarak da anılıyor. Ayrıca İstanbul şehir yaşamı için yaptığı kimi projeleri, ılımlı görünümü ve Erdoğan’ın tam tersi tarza sahip olması ile de ölümü görüp sıtmaya razı olacak derecede bunalmış kitleleri etkiledi.

Yerel seçimlerin AKP’nin yenilgisiyle sonuçlanmasının ardından bir süredir dillendirilen yeni parti çalışmaları da hız kazandı. Ahmet Davutoğlu ve Abdullah Gül destekli Ali Babacan’ın kuracağı parti gündemde geniş yer buluyor. Şimdilik A. Davutoğlu’nun somut bir parti girişi olmasa da A. Babacan AKP’den istifa ederek süreci hızlandırdı.

TÜSİAD içindeki sermaye temsilcileri de -her ne kadar Erdoğan döneminde kârlarını katlasalar da- değişimden yana görünüyorlar. Zira Erdoğan’la yaşadıkları gerilimli ilişki yerine hem kitleleri hem de kendilerini “hoş” tutacak isimleri baş-

kan olarak görmek istiyorlar. Tıpkı daha önce Erdoğan’ın ileri demokrasi timsali ilan edilerek parlatılması gibi, yeni alternatifleri parlatıyorlar.

17 yılın sonunda Erdoğan yönetimi, gerek uluslararası sermayenin telkinlerine kulak vermeyerek ekonomik krizi istenilen şekilde yönetememesi gerekse dış politikadaki çıkmazları çözememesi nedeniyle, artık işlevselliğini yitirmiştir. 23 Haziran sonrası vizyon değişimi vaatlerini sürdürse ve sermayenin istediği yapısal reformların sözünü verse de Erdoğan’ın, Merkez Bankası Başkanı görevden alması sermaye temsilcilerinin “yeni” alternatif arayışlarını güçlendirmekte-

dir. Zira TÜSİAD, “sistemi yeni denge ve kontrol mekanizmalarıyla destekleyecek değişiklikler görmeyi” istemektedir.

Babacan’ın “beyaz sayfa” açarak, “insan hakları, özgürlükler, ileri demokrasi ve hukukun üstünlüğünün vazgeçilmez ilkeleri” ile hareket edeceği vaadiyle düzen siyasetine nefes alıracak bir role soyunduğu ortadadır. Öte yandan ekonomik krizin giderek derinleştiği düşünülürse kitlelerde tepkilerin yoğunlaşmasını engellemek adına bir yenilenme tercihi sermaye düzeni için bir zorunluluktur.

Düzen siyasetinin bundan sonraki aktörleri olarak gerek soldan parlatılan İmamoğlu gerek sağın Ali Babacan’ı

burjuva dünyasının aradığı profillere sahiptir. Burjuva dünyasına ait bu isimler hem muhafazakâr tabana seslenebilen hem de modern görünümlü halleri ile bir kez daha işçi ve emekçilere “yeni” olarak pazarlanıyorlar. Bu sömürü düzeninden kaynaklı umutsuz ve çaresiz bırakılmış emekçilere “yeni” isimler sayesinde değişim ve umut kırıntıları vaat ediliyor.

Türkiye gibi her an her şeyin olabileceği kırılganlığa sahip bir ülkede, düzen siyasetinin aktörleri hızla değişebilir, eskiler yeni olarak sunulabilir ya da yüzü eskimemiş yeni aktörler parlatılabilir. Gerçek olan şu ki giderek kötüleşen ekonomik tablosuyla, Ortadoğu, Doğu Akdeniz gibi uluslararası plandaki politik çıkmazlarıyla, S-400 krizi üzerinden NATO ve ABD ile girilen tartışmalarla tam bir açmaz içinde olan sermaye düzeninin bir kabuk değişimine ihtiyacı vardır.

Düzen siyasetinde böylesi bir kabuk değişiminin işçi ve emekçilerin çıkarları açısından hiçbir önemi yoktur. İşçi sınıfı ve emekçiler, bilinç ve örgütlenme düzeyindeki gerilik devam ettiği sürece bir kurtarıcıdan diğerine savrulmaya devam edeceklerdir. Mevcut düzen değişmedikçe her yol ücretli köleliğe, işsizliğe ve yoksulluğa çıkmaktadır. Bu nedenle işçi ve emekçiler bu sahte seçeneklere kanmak yerine, kendi bağımsız sınıf çıkarları çerçevesinde örgütlü hareket etmek zorundadırlar.

Şov amaçlı “kalkınma planları”na kriz damga vurdu

Tek adam dikta rejiminin sermayeyi ihya etme ve dinci-gerici iktidarını pekiştirme hedefi doğrultusunda hazırlanan kalkınma planlarının bir yenisi daha meclise sunuldu.

Esasen 21 Şubat 2018’de rejimin başı Erdoğan tarafından kamuoyuna tanıtılan, fakat seçimler ve krizin etkisiyle bir yılı aşkın süre sonra meclise ancak sunulan 11. Kalkınma Planı’na kriz damga vurdu. Zira 2019-2023 yılı arasında hayata geçirilecek hedefler 10. Kalkınma Planı’nın dahi gerisinde kaldı.

Hali hazırda 10 bin dolar sınırının dahi altına gerileyen kişi başına düşen milli gelirde, 2023 sonu hedefi 12 bin 484 dolar oldu. 10. Kalkınma Planı’nda bu hedef 16 bin dolar olmuştur.

Son dönemde tarihi rekor seviyelere yükselen işsizlik oranında da 2023 sonu hedefi yüzde 9,9 oldu. 4,3 milyon ek istihdam yaratılacağı iddiası ortaya konsa da bir önceki planda işsizlik hedefi yüzde 7,2 olarak belirlenmişti.

Sürekli ihracatta rekor kırmakla övünen AKP şefleri ve sermayedarlar, Uçsuz Dür Kırık Arşivi - <https://arşivi.org>

bu alanda da hedeflerini düşürdü. 10. Kalkınma Planı’nda yıllık 277 milyar dolarlık ihracat hedefi, yeni planda ancak 226,6 milyar dolarla sınırlı kaldı.

2018 yılı istatistiklerine göre yıllık ihracat 167 milyar 945 milyon dolar olmuştur. 2018 yılı hedeflerini kapsayan 10. Kalkınma Planı’nın da başarısızlığı dikkat çekiyor. Zira yukarıda anılan hedeflerin büyük oranda altında kaldı. 2018 yılı işsizlik oranı yüzde 11 olurken, kişi başına düşen milli gelir de 9 bin 632 dolar gerilemişti.

15 Temmuz 2016 darbe girişiminden AKP'nin gerici-faşist darbesine

ABD emperyalizminin yetiştirdiği iki figür olan Fethullah Gülen ve Tayyip Erdoğan'ın başını çektikleri gerici odaklar birlikte iktidar oldular, devletin tüm nimetlerinden faydalandılar. Fakat paylaşılacak pasta büyüdükçe kirli suç kardeşliği saflarında kavgalar baş gösterdi. Fethullahçı çete ile AKP arasındaki rant mücadelesi 15 Temmuz 2016'da darbe girişimine evrildi. Bu girişimin kazananı Erdoğan oldu. Kendi deyişiyle "Allah'ın bir lütfu" gerçekleşmişti. Darbe girişimini kendi siyasi hedeflerinde bir dönüm noktası olarak kullanan Erdoğan iktidarı, kendi faşist darbesini gerçekleştirdi. O tarihten itibaren topluma yönelik saldırılara hız verdi, hem de uygun bir kılıfla.

"OHAL süresince, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda, kanun hükmünde kararname çıkarabilir" diyen Anayasa'nın 121. maddesine dayanan diktatör bozuntusu, OHAL'in ilan edildiği 21 Temmuz 2016'dan OHAL'in sonlandırıldığı 17 Temmuz 2018'e kadar 36 KHK yayınladı. OHAL'in "FETÖ ile mücadele" için çıkarıldığını söyleyen Erdoğan, sonraki icraatlarında bunun tam bir yalan olduğunu ortaya koydu. Patronlara "OHAL'i grevleri yasaklamak için çıkardık" diye seslendi, üniversitelere dönük cadı avı başlattı, gazeteciler hapishanelere dolduruldu, ileri-ci-devrimci güçler hedef alındı...

KHK'lar aynı zamanda, 16 Nisan Referandumunun ardından resmen başkanlık sistemine geçilmesiyle, mevcut yasaların yeni rejimle uyumlu hale getirilmesinde kullanıldı. Muhalefet zaman zaman bazı KHK'lara itiraz etse de AKP yine Anayasa'nın 148. maddesine dayanarak, Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) OHAL döneminde çıkarılan KHK'ları inceleyemeyeceğini savundu. AYM de 2016 yılında yapılan başvuruları, inceleme yetkisi olmadığını belirterek reddetti. Üstelik '92 yılında bazı KHK'ları iptal etmiş olduğu halde...

OHAL SÜRESİNCE NELER YAŞANDI?

23 Temmuz 2016'da çıkarılan bir KHK ile gözaltı süreleri 30 güne çıkarıldı. Gözaltı terörünü, işkence ve tutuklamalar izledi. CHP tarafından darbe girişiminin 1. yılında yayımlanan bir raporda, 169 bin 13 kişi hakkında adli işlem yapıldığı,

2018'de sonlanan OHAL tek adam rejimiyle kalıcılaştırıldı. Dünün KHK'larının yerini Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri aldı. Devletin tüm mekanizmalarını ele geçiren Erdoğan/AKP diktası, tümüyle keyfiyete dayanan bir rejim inşa etmeye çalışıyor.

yürütülen soruşturmalar kapsamında hakkında işlem yapılan kişilerden ve yakınlarından en az 25 kişinin intihar ettiği, 4 kişinin intihar teşebbüsünde bulunduğu açıklandı. Bu olayların 8'i hapishane- de, gözaltında ya da gözaltına alınırken gerçekleşti. Haziran 2018'de gözaltında ve hapishanelerde yaşanan işkencelere dair açıklama yapan Türkiye İnsan Hakları Vakfı (THİV) ve İnsan Hakları Derneği (İHD) ise şu verileri paylaştılar:

"2017 yılında THİV'e başvuran 616 kişiden 12'si yurtdışında, 564 kişi tek ya da çoklu mekanda işkenceye maruz kaldığını söylemiş. Bunların 272'si emniyet müdürlükleri, 55'si polis karakolu gibi resmi gözaltı merkezlerinde işkenceye maruz kaldığını beyan etmiştir. 2017'de başvuruların 226'sının açık alan ve gösteri sırasında, 70'nin ise ev ve işyerinde işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları belirtilmiştir. Resmi olmayan gözaltı yerlerinde uygulamaların vahim boyuta ulaştığı görülmektedir.

"İHD'ye yapılan başvurular ve araştırmalar sonucunda 2017'de işkence görüldüğünü söyleyen 5 bin 268 kişi tespit edilmiştir. İHD'nin 30 Mayıs 2017 tarihinde açıkladığı verilere göre çoğu Ankara'da

olmak üzere 11 zorla kaçırma ve kaybetme vakası yaşanmıştır. Bu kişilerden 4'ü daha sonra serbest bırakılmış, biri intihar etmiştir. 2018 yılında da bir zorla kaçırarak kaybetme vakası daha yaşanmıştır. Halen 8 kişinin akıbeti bilinmemektedir."

İki yıllık OHAL süresince KHK'lar ile 125 bin 806 kamu personeli ihraç edildi. KHK sopasının sivri ucu muhalif kamu emekçilerine doğrultuldu. Bir gecede çıkarılan KHK'lar ile işlerine son verilen, özel sektörde çalışması dahi fiilen engellenen kamu emekçileri sosyal ölümler haline getirildi.

İlerici-devrimci güçlere yönelik tutuklama saldırıları da hız kazandı. Bu saldırı dalgasında en büyük pay, Kürt siyasi hareketine düştü. CHP'nin de desteğiyle milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasının ardından yapılan operasyonda HDP eş genel başkanları ve milletvekilleri gözaltına alındı ve tutuklandılar. Ocak 2018 tarihli İçişleri Bakanlığı verilerine göre HDP'li 102 belediyeden 94'üne kayyım atandı, çok sayıda seçilmiş belediye başkanı da tutuklandı.

İlericilere, devrimcilere, Kürt halkının iradesine azgınca saldıran AKP/Erdoğan iktidarı, emekçilerin doğru haber alma

hakkını da boş geçmedi. Yaşanan tüm bu zorbalığı teşhir eden, mücadeleye çağırılan ilerici-devrimci basın susturulmaya çalışıldı. Gazeteler, dergiler, internet siteleri kapatıldı. Türkiye tutuklu gazeteci sıralamasında, dünyada zirveye oturdu.

2018'de sonlanan OHAL tek adam rejimiyle kalıcılaştırıldı. Dünün KHK'larının yerini Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri aldı. Devletin tüm mekanizmalarını ele geçiren Erdoğan/AKP diktası, tümüyle keyfiyete dayanan bir rejim inşa etmeye çalışıyor. Sermayenin demir yumruğu misyonunu özenle yerine getiren Erdoğan işçi ve emekçilere azgın ve kurlsız bir sömürü dayatıyor, Türkiye'yi sermayedarlar için bir cennete çeviriyor. Kadın düşmanlığı, mezhepçilik, şovenizm ile toplum kutuplaştırılıyor.

Buna karşın toplumun önemli bir kesimi, gerici-faşist iktidarın bu saldırılarını kabullenmiyor, bunu da çeşitli vesilelerle gösteriyor. Bu muhalefeti sokağın gücüyle birleştirmek, sınıf eksenli saflaşmayı sağlamak, AKP'yi temsil ettiği sermaye düzeniyle birlikte hedef almak işçi sınıfı, emekçiler ve tüm ezilenlere kazandıracak tek yoldur.

Tasma ya da fişleme

AKP şefi T. Erdoğan, muhalif köşe yazarlarına hücum ederken, “*Bunları tasmalarından biz kurtardık*” demişti. 2012 yılında yaptığı konuşmadaki bu hiddet, AKP’nin tasmalarını takmayı reddedenlerden duyduğu rahatsızlığın dışavurumuydu. Kabalığın uç örneği olan açıklama, özünde açık bir tehditti. Nitekim iktidar o tarihten itibaren medyayı ele geçirme planını görülmemiş bir pervasızlıkla uyguladı.

“Tek tip-tek ses” medya yaratma tarzı amacına ulaşmış görünüyor. Zira Türkiye’de burjuva medyanın %90-95’i dinci-faşist saray rejiminin borazanlığı yapıyor. Televizyon, radyo, internet sitesi, basılı gazete-dergi gibi yayınların azımsanmayacak bir kısmı, beslendikleri saray rejiminin “basın bülteni” niteliğindedir. Diğerleri ise, ödelekçe iktidara biat etmiş sermayedarların saraya dalkavukluk yayın organlarıdır.

Ülke tarihinde medyanın bu oranda “tek tip-tek ses” olduğu bir dönem olmamıştır. Hal böyleyken, rüşvet ya da tehditle biat etmeyen gazetecileri hapse tıkayan rejim yine de rahat değil. Birkaç istisna dışında Türk medyasını ele geçiren saray rejimi, uluslararası medya çalışanlarının çoğunu biat ettirmeye muvaffak olamadı. Bazılarını hapse atsa da, diplomatik baskılar sonucu serbest bırakmak zorunda kaldı.

Bir dikta rejim doğası gereği gerçek-

lerin kısmen de olsa haberlere/yorumlara konu edilmesinden rahatsızlık duyar. AKP-MHP gibi dinci-faşist bir rejimde ise bu rahatsızlık çoğu zaman histeri halini alıyor. AKP’nin aparatı olan SETA’nın (Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı) uluslararası medya çalışanlarını fişleyip hedef göstermesi, rejimin yeni bir histeri nöbetine tutulduğuna işaret ediyor.

BBC Türkçe, DW Türkçe, Amerika’nın Sesi, Sputnik Türkiye, Euronews Türkçe, Independent Türkiye, CRI Türk (Çin Uluslararası Radyosu) gibi yayın organlarında çalışanları fişleyen bir rapor hazırlanması, saray rejiminin bazı gerçeklerin haberleştirilmesinden duyduğu korkunun nasıl derinleştiğini, sarayda korkunun paçaları nasıl sardığını gözler önüne seriyor.

Yalan-çarpıtma-saptırma-uydurma kampanyasını bir medya ordusuyla 7/24 icra ettiren saray rejiminin, biat etmeyen az sayıda gazetecinin yaptığı haber/yorumdan duyduğu rahatsızlık dikkat çekici. Bunun temel nedeni kuşkusuz ki rejimin çöküş hattına girmiş olmasıdır. Bu trendi tersine çevirmek mümkün değilken, yandaş-besleme medyanın kitleler nezdindeki saygınlığının yerlerde sürünmesi yaraya tuz-biber ekliyor. Zira toplumun çoğunluğu için beş paralık itibarı kalmayan bu medya ordusunun işlevi günden güne azalıyor-cıızlaşıyor.

Saray borazanlarına duyulan güven

azaldıkça, biat etmeyenlere gösterilen ilgi artıyor. Önemli konularda rejimin belirlediği manşetleri atan yandaşlar-dalkavuklar medyası, ortalama bir izleyici-okur nezdinde bile inandırıcılığını büyük oranda yitirmiş görünüyor. Okurunu-izleyicisini aptal yerine koymayı adet eden bu medya organları, beslendikleri rejimin çöküş sürecine girmesiyle daha da itibarsızlaştılar. Çünkü rejimdeki her yozlaşmanın her rezaletin alası onların bünyelerinde de mevcuttur.

Dikta rejimin biat etmeyen gazetecileri fişlettirip hedef göstermesi, zorbalığın vardığı boyutu gözler önüne seren ibret verici bir kepezeliğdir. Buna rağmen yapılanlar şaşırtıcı değil. Zira böyle bir rejimin gerçeklerden korkması kaçınılmazdır. Hal böyleyken fişlemeye gösterilen tepkiler, hedef alınan gazetecilerin biat etme kuyruğuna girmeye hevesli olmadıklarını kanıtıyor.

Görünen o ki, çöküş sürecini tersine çevirme gücünden yoksun olan tek adam rejimine biat edecek gazeteci kalmamıştır. Buna göre rejim, itibarları yerlerde sürünen tetikçilerle-biatçılarla-dalkavuklarla yetinmek zorundadır. Bu itibarsız orduyu beslemekse astarı yüzünden pahalı bir iş haline gelmiştir. Gerçeklerin üstünü örtme kapasitesi ise, günden güne gerilemektedir. Takke düşüyor, kel gürülüyor...

Uluslararası basın örgütlerinden kınama

SETA adlı vakfın gazetecileri fişleyen raporuna uluslararası basın örgütlerinden kınama geldi. Açıklamada, hükümeti eleştiren gazetecilerin hedef gösterildiğine dikkat çekilerek basına yönelik saldırılardan kaygı duyulduğu belirtildi.

21 basın örgütünün imzasının bulunduğu açıklama Sınır Tanımayan Gazeteciler tarafından yayınlandı. SETA’nın hükümete yakınlığına ve kuruluşunda Erdoğan’ın danışmanı İbrahim Kalın’ın da yer aldığına değinilen açıklamada, hükümeti eleştiren gazetecilerin hedef gösterildiği belirtildi.

SETA raporunun sözde “akademik çalışma” olarak sunulduğu, bununla birlikte raporun “iddianameye dönüştüğü” ifade edildi ve “tüm çalışanlar hükümete karşı önyargılı yayın yapmakla suçlanıyor” denildi. Ayrıca fişleme raporu “tam bir çılgınlık” diye tanımlandı. Açıklamada SETA raporu şu ifadelerle değerlendirildi:

“RSF ve diğer imzacı örgütler, hedeflenen gazetecileri korkutmak amacıyla, aceleci hazırlanan ve gazetecilerin fişlenmesini amaçlayan bu kötü niyetli siyasi tartışmaları kınıyor. Bu çalışma, Türk toplumunu karakterize eden gerilim ve siyasi kutuplaşma bağlamında özellikle tehlikeli bir cadı avidir. Bu raporda, çoğulculuğun imhasını hafifletmek için, uluslararası kuruluşların Türkiye’deki varlığını güçlendirdikleri bir dönemde uluslararası medyayı itibarsızlaştırma girişimini görmemek çok zor.”

Açıklamanın sonunda, Türkiye’nin tutuklu gazeteciler sayısında “dünya rekorunu elinde tuttuğu” belirtildi. 2019 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 180 ülkeden 157. olduğu hatırlatılan açıklamaya imza atan gazetecilik örgütleri şu şekilde: ARTICLE 19, ARTICOLO 21, Cartoonists Rights Network International (CRNI), Civic Space Studies Association, Committee to Protect Journalists (CPJ), English PEN, European Centre for Press and Media Freedom (ECPMF), Fédération Européenne des Journalistes (FEJ), Global Editors Network (GEN), Index on Censorship, International Press Institute (IPI), Osservatorio Balcani Caucaso Transeuropa (OBCT), P24, PEN America, PEN Danemark, PEN International, PEN Norvege, PEN Suède, Reporters sans frontières (RSF), SEEMO, WAN-IFRA.

2019 toplu sözleşmelerinden MESS sözleşmesine dersler

2019 yılı boyunca çeşitli işkollarında imzalanan sözleşmeler, bundan sonra gerçekleşecek toplu sözleşmeleri ve işçi sınıfının genelini doğrudan ilgilendiriyor. Özellikle Koç'un en kârlı şirketlerinden, Türkiye birincisi olan TÜPRAŞ'taki sözleşme süreci metal işçisi ve işçi sınıfı açısından önemli dersler barındırıyor. Aynı şey cam işkolu sözleşmesi için de söylenebilir.

Bu iki işkolu, Türkiye'nin toplu sözleşme geleneği en güçlü ve eski işkollarıdır. İşçi sınıfının diğer kesimlerine göre nispeten daha deneyim biriktirmiş işçi kesimlerini kapsıyorlar. Cam işkolunda ve TÜPRAŞ'ta imzalanan sözleşmeler, yakın zamanda grup toplu sözleşme süreci başlayacak olan metal işçisi ile çalışma ve yaşam koşulları büyük oranda metal sözleşmesine göre belirlenen toplu sözleşmesiz işçi kesimleri payına birer uyarı sayılmalıdır. Bu süreçlerden çıkartılacak dersler ile kuşanmak, işçi sınıfının saldırı altındaki çalışma ve yaşam koşullarında önemli bir savunma hattı oluşturacaktır.

1963 yılından beri toplu sözleşmelerin yapıldığı, Paşabahçe grevi ve 1971 grevi gibi Türkiye işçi sınıfı tarihi açısından mücadeleci deneyime sahip cam işkolunda 3 yıllık sözleşme süresi dayatılmıştı. Şişecam'ın da dahil olduğu Cam Grup Toplu İş Sözleşmesi kapsamındaki 6 bin işçi adına Kristal-İş yönetimi, 3 yıllık sözleşmeyi geçtiğimiz Şubat'ta imzaladı. 2001, 2003, 2004, 2014 ve 2017'de grevleri yasaklanan cam işçilerinin sendika ve toplu sözleşme hakkı, sendika bürokrasisinin icazetçi tavrından kaynaklı boşa düşürüldü.

Yine yaklaşık 5 bin işçiyi kapsayan TÜPRAŞ rafinerilerindeki toplu sözleşmede Yüksek Hakem Kurulu darbesi gerçekleşti. İşçilerin uzun yıllar verilen mücadeleler ile kazanılan hakları bir çırpıda gasp edildi. 2017-2019 sözleşme döneminde yine TÜPRAŞ'ın sahibi Koç sermayedarı 3 yıllık sözleşme dayatmış, ancak işçilerin yürüttüğü mücadele ile geri adım atmıştı. Geline aşamada sendika içindeki koltuk kavgaları ve işçilerin mücadele azmine vurulan ketler sayesinde Yüksek Hakem Kurulu'nun vermiş olduğu karar kabullenildi, kabul ettirildi.

Koç grubu, bir önceki dönem PETKİM işyerinde imzalanan 3 yıllık sözleşmenin gücü ile bastırdı. Toplu sözleşme süreci

Yürütülen toplu sözleşmelerin hiçbirisi kendinden menkul değildir. Hepsi dolaylı-dolaysız biçimde işçi sınıfının toplamı ile alakadardır. Bu süreçlerde işçilerin lehinde veya aleyhinde atılacak adımların hepsi sınıfın toplamına mal olacaktır. İşçilerin bu bilinçle hareket etmesi, kazanmak için temel bir sorumluluktur.

bilinçli bir şekilde TÜPRAŞ yönetimi tarafından sürüncemede bırakıldı. Petrol-İş yönetimi ise işçilerin sürece eylemli ve aktif bir katılımlarını sallantıda bıraktı, etkili eylem biçimlerinden uzak durdu. Sendika bürokrasisi grev yasağının olduğu işkolunda bu yasağı aşma lafını sarf etme cüretti dahi gösteremedi. Sonuç olarak sermaye ve onun devleti el ele vererek, enflasyon altında bir zam, 3 yıllık sözleşme ve 40 yıllık kazanılmış hakların gaspını kabullendirdi.

Bir diğer önemli sözleşme süreci de Mata Otomotiv'de yaşandı. Patronun dayatmalarına karşı fabrikayı işgal ederek Birleşik Metal-İş'in yetkisini patrona kabullendiren Mata işçileri, yazık ki enflasyon altında zamma ve 3 yıllık sözleşmeye mahkum edildiler. Birleşik Metal-İş'in İstanbul şubesine bağlı olan fabrika işçileri, şube seçimleri vesilesi ile kendi iktidarını korumaya çalışan sendika bürokrasisinin anti-demokratik uygulamalarıyla karşılaştılar. Temsilcileri görevden alındı, birlikleri dağıtıldı, umutsuzluk ve güvensizlik aşıldı. İşçilerin tepki göstermek adına sendikadan istifa etmesi, Birleşik Metal-İş bürokrasisini daha işbirlikçi bir düzeye çekti ve söz konusu sözleşme imzalandı.

Patronlar kriz koşullarını daha fazla kâra çevirmek ve kendi zararlarını en aza indirmek için toplu sözleşmelere ayar vermeye çalışıyorlar. Yürürlük sürelerini, ücret zamlarını, kazanılmış hakları ve çalışma koşullarını patronlar lehine yasallaştırıp, kanıksattırmak istiyor, işçi sınıfını buna razı etmeyi umuyorlar. Toplu sözleşme düzenindeki çıtaşı aşağıya çekmek gayretindeler. Bunu da cam, petro-kimya ve metal işkollarında imzalanan sözleşmelere dayanarak yapmaya çalışacaklar. Türk Metal, MESS kapsamı dışındaki neredeyse bütün işyerlerinde 3 yıllık sözleşme imzalıyor. Birleşik Metal-İş bürokratları ise kendi koltukları hesabına bu sürece katkılarını esirgemiyorlar. Bu iki sendika yönetimlerinin imzaladıkları protokol, verili koşullarda patronların amacı için bir olanağa dönüşebilme potansiyeli taşıyor.

Diğer yandan da tek adam diktatörlüğü ile sermayenin demir yumruğuna dönmüş devletin, patronların saldırısına grev yasakları, kolluk güçleri ve düzen yargısı ile katılacağı açıktır. Başta metaldeki bölükleri olmak üzere işçi sınıfı, sermaye devletinin yasakları karşısında bir hazırlık içerisinde olmalı, yasakları ve YHK kararlarını tanımamalıdır. Bu çer-

çevede toplumun en geniş kesimleri ile dayanışma içerisinde genel bir direniş örülmelidir.

Bunun yanı sıra işçiler tüm TİS süreçlerine müdahil olmayı başarabilmelidir. Sendika ağalarına bırakılan herhangi bir süreç, işçi sınıfına küçücük bir getiri dahi sağlamamıştır. İşçi sınıfı bu yüzden fabrikalarda bağımsız komitelerini kurmalı, sürecin aktif parçası olmalıdır. Aldatmacalara veya korkutmacalara kanmamalı, emeği ve geleceği için fiili-meşru mücadelede ısrar etmelidir.

Yürütülen toplu sözleşmelerin hiçbirisi kendinden menkul değildir. Hepsi dolaylı-dolaysız biçimde işçi sınıfının toplamı ile alakadardır. Bu süreçlerde işçilerin lehinde veya aleyhinde atılacak adımların hepsi sınıfın toplamına mal olacaktır. İşçilerin bu bilinçle hareket etmesi, kazanmak için temel bir sorumluluktur.

Metal işçisi güncel deneyimlerin dersleriyle kuşanmalı, kendi geçmiş deneyimlerini hatırlamalı, toplu sözleşme sürecinde hatalara düşmemelidir. Unutulmasın ki son sözleşme süreçlerinde yaşananlar, MESS Grup Toplu Sözleşme sürecinde yaşanacakların bir özizlemesidir.

15-16 Haziran Direnişçisi İlyas Bayrak (Kızıl İlyas):

“Sendikaların bugünkü durumu işçiler arasında güvensizliğe yol açıyor”

15-16 Haziran Direnişi'nin öncü işçilerinden, o dönem Çelik Halat fabrikasında çalışan ve bugün hala Kocaeli'de yaşayan İlyas Bayrak ile 1970'lerin mücadele süreci, 15-16 Haziran ve bugünün siyasal tablosu üzerine sohbet ettik.

İlyas Bayrak, 15-16 Haziran'ın başlangıcıyla ilgili şu bilgileri paylaştı: “Yetersiz olan işçilerin grev hakkını tamamen ortadan kaldıracak, 274 sayılı yasayı ortadan kaldıracak bir çalışma içerisine giriliyor. Bunun içerisinde CHP de var. Demirel hükümetiyle beraber CHP de, Ecevitler de var. O dönem milletvekili olan, lastik işçisi ve TİP'in kurucularından, Rıza Kuas tepki gösteriyor. Kemal Türkler'i arıyor, gelişmeleri anlatıyor, otelde yasanın hazırlandığından bahsediyor. Diyor ki mutlak direniş gösterilmesi lazım. Eylem konulması lazım. Kemal Türkler hemen merkez yönetim kurulunu topluyor, diyor ki işyeri temsilcilerini arayın, toplanacağız, hangi eylemi koyarsak birlikte karar verelim. Çelik Halat'tan üç arkadaş, Rabak'tan 4 arkadaş gidiyorlar. Rabak'tan Saffet Kaya isimli arkadaşımız Anayasa Direniş Komitesi'ne seçiliyor.

Biz gece 12'de aldık haberi, evlerdeyken aradılar anlattılar. O gece Türk Demir Döküm eylemi koyuyor, 00:00-08:00 vardiyası eylemi başlatıyor, çalışmıyor.”

İstanbul'da Lastik-İş Sendikası'nda yapılan toplantıdan bahseden Bayrak, Lastik İş'in o dönemki yönetiminin hem süreçteki hem de işyerlerindeki tutumuna da değindi:

“Kemal Türkler son derece zeki, şüpheli ve tedbirli bir insandı. Hemen toplan-tı tutanaklarını, kasetleri, orada kaleme alınanları yok etmek için, tedbir alınması için uğraşıyor. Kimisini Lastik-İş'in soba borularına saklıyorlar. Ama Lastik-İş Sendikası'nın o günkü başkanı polise teslim ediyor. Tüm katılanları, konuşmaların hepsini... Kenan Akman, bir dönem CHP milletvekilliği yaptı, Kocaeli CHP il başkanlığı da yaptı. Gördük ki bunlar MİT ile, emniyet ile iç içe çalışanlar.

Onların olduğu işyerlerinde hiçbir çalışan sendikaya karşı tavrını koyamaz. Koyduğu anda işten atılır. Eğer işverene karşı tavrını koyarsa yine işten atılır. Lastik İş'te o dönemde işverenin tavsiye ettiği kişiler temsilci olabilirdi. O kadar çirkin.”

Gece haber geldikten sonra Çelik Halat işçileri olarak Rabak işçileri ile konuştuklarını ifade eden Bayrak, 15 Haziran günü İzmit'te yaşananları da şu şekilde aktardı:

“Zaten direniş komitesinde Rabak'tan arkadaşımız var. Birinci gün, yan yana iki fabrika, Rabak ve Çelik Halat, biz buradan arkadaşlarla yürüyüşe başladık. Toplumun nefretini almamak için yolun tek şeridini kapatarak yürüdük.

Jandarma geldi, araziye çıkmamızı istedi. Yol boyu buğday tarlaları... Amaç bizi tarlaya sürmek ve halkın tepkisini bizim üzerimize çekmek. Dedik ki, hayır! Biz kimsenin malına zarar vermeye çıkmadık. İşçinin aleyhinde kimsenin eline bir fırsat geçmesine izin vermeyecek şekilde eylemi planladık. İşyerlerimizde elektrikçi, bakımçı ve gözlemciler bıraktık.

Rabak'ta baştemsilciyi gözlemci olarak bırakma kararı aldık. Kalmak istemedi. Ama dedik kalacaksın, iki fabrikaya da sen bakacaksın. Kaldı fabrikaların orada... Biz daha Kandıra Sapağı'nın oraya varmadan onu emniyet alıyor. Dedik ki, biz valiliğe de el koyarız arkadaşımız gelecek. Getirdiler.

Kandıra Sapağı'nın oraya geldiğimizde Bastas-Philips'ten arkadaşlarla beraber tahmini 500-600 kişiydik. Kandıra sapağında askerlerin barikatıyla karşılaştık. Askerler kol kola geliyor, süngü takılı tüfekler ellerinde. Hava çok sıcak o gün. Diyoruz ki askerlere, çekilin de geçelim, siz terhis olduktan sonra aynı yasanın zulmünü taşıyacaksınız. O sırada komutanlardan biri, o... çocuğu komünistler diyerek miğferini bir arkadaşımızın başına vuruyor. O arkadaşımız, bir kafa koyuyor komutana, yere düşüyor komutan. O sırada askerin barikatını da aşarak ilerledik. Komutan ateş emri verdi ama askerler dinlemedi. Vali, emniyet müdürü de etraftaki meyve bahçelerinin olduğu arazilere kaçtılar.

Yürüyüş kolumuz merkeze doğru ilerlerken Gazal'dan (Aygaz fabrikası), Türk Kablo'dan ve diğer atölye tipi işyerlerinden katılımlar gerçekleşti. Çocuk Parkı'nda toplanıldı, konuşmalar oldu, ertesi gün işyerlerinden hareket etme kararıyla oradan ayrıldık.

O dönemin TİP Kocaeli İl Başkanı Şinasi Yeldan eylemin sağlıklı yürümesi için polis veya jandarma operasyonlarına karşı evlerimizde kalmama uyarısı yaptı. O gece bir sürü eve baskın gerçekleşti. Jandarmalar adresimin olduğu ailemin evine baskına gidiyorlar. Beni soruyorlar. Bizimkiler ölüp ölmediğini soruyorlar, ölmediğini söylüyorlar. Ölen var mı diye soruyorlar, ölen de olmadığını öğreniyorlar. O zaman ne diye geldiniz diyor. Ben Rabak'tan ve Çelik Halat'tan birkaç arkadaşım ile başka bir yerde kaldım o akşam.”

Direnin ilk gününde Lastik-İş'ten işçilerin olmadığını ve yaptıkları değerlendirmede ikinci gün mutlaka Lastik-İş'in olduğu fabrikaları da direnişe çıkarma kararı aldıklarını belirten Bayrak, bunun üzerine Lastik-İş yöneticileri ile münakaşa yaşadıklarını, ama buna aldırmadan Pirelli'ye girerek işçilerle görüştiklerini söyledi.

16 Haziran günü, Pirelli fabrikasına girerken jandarma engeli ile karşılaşmalarını anlatan Bayrak, ikinci gün daha

kalabalık bir eylem gerçekleştirdiklerini vurguladı: “Rabak ve Çelik Halat işçileri olarak karar almıştık, Pirelli fabrikasına girerek içerdekileri harekete geçirecektik. Yürüyüş ile oraya geldiğimizde jandarma önümüzü kesti, dedik gireceğiz içeriye. Bana tek benim girmemi söylediler önce, kabul etmedik. Sonra jandarma fabrika müdürü ile görüştü, 10 kişilik bir komite ile girdik içeriye.

Öyle kötü şartlarda çalışılıyordu ki, Eşme'den tanıdığım 20'ye yakın arkadaşım vardı, bana seslendiler hiçbirini tanıyamadım. O is kavramış yüzlerini... Çağrı yaptık herkes ellerindeki işleri tamamlayarak dışarı çıksın ve eyleme katılsın diye. 274 ve 275 sayılı yasalardaki değişiklikleri anlattık hızlıca. Hemen dışarı alıp çıkıp geldi arkadaşlar.

Ayrıca ikinci gün Türk Kablo'dan Sırrı Öztürk diye bir arkadaşın önerisi üzerine valilik işgali tartışıldı. Önce koşarak yanına geldi dedi ki, hazır gelmişken valiliği işgal edelim, o zaman her istediğimiz olur. O sırada eski valiliğin yakınlarından geçiyorduk. O sırada Rabak'tan Saffet müdahale etti. Saffet, askeri helikopter yukarıda dolanıyor valla üzerimize bomba yağdırır, sen hepimizi mi öldürteceksin, dedi. Çocuk Parkı'na devam ettik.”

16 Haziran gününün içerik bakımından da daha güzel olduğunu ifade eden Bayrak, konuşmalar gerçekleşirken İstanbul Kadıköy'de polisin provokatörlüğünde bir saldırı sonucunda katledilen işçilerin haberini aldıklarını söyledi. 17 Haziran günü çalışılmayacağını, işyerlerinde makina başlarında oturulacağını duyurusunun yapıldığını söyleyen Bayrak, 17 Haziran gününü şöyle aktardı:

"İkinci günün gecesinde de birçok arkadaşımızı evlerden toplamışlardı. Ben sabah erkenden Çelik Halat'a gittim, çalışılmayacağını duyurusunu yaptım. Oradan Rabak'a geçtim, yine arkadaşlara makina başlarında durulacağını ve çalışılmayacağını anlattım. Rabak'tan bir şoför arkadaşla kamyonu aldım, bütün fabrikaları dolaştım. O sırada yine ailemin evine, fabrikaya beni sormaya gitmişler sürekli.

18'inde işyerine gittim, yine kimse çalışmayacak dedim. Fabrika müdürü ile tartıştık. Bana dedi ki, İlyas jandarma her gün burada, üç kişinin bir araya gelmesi yasak, sen ne yapıyorsun. Ona karışmasını, fabrikayı ilgilendiren bir durum olmadığını söyledim. Sonra genel müdürün sekreteri bir kadın vardı, iyi biriydi, o görüşme için yanıma geldi. İstihbaratın, polisin, jandarmanın peşimde olduğunu, teslim olmamı, aleyhimde ifadeler verildiğini, kendisinin müdahale ettiğini söyledi. Sonrasında gittim jandarmaya. Aldılar beni askeri cezaevine. O zaman askeri cezaevi şimdiki askerlik şubesinin olduğu yerd.

Selimiye Cezaevi'nde bir ay kadar kaldım, çok kalmadım ben. Selimiye'de üniversite öğrencileri, özellikle İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden öğrenciler çoktu. Çok güzel öğrenciler. Bir onlarda dayanışma var. Öğrenciler bana aşırı saygı gösteriyordu. Saffet vardı, Neşat abimiz vardı. Dedik ki burada yemek, temizlik, bulaşık komün şeklinde olacak, sıralı.

Aramızda MDD'ci arkadaşlar vardı. Onlar içeride hemen öğrencilere yamanmaya çalıştılar. Onlarda güç var, kalabalık. Bir de bu arkadaşlar 15-16 Haziran sürecinin ardından daha sıklıkla bize 1. Ordu ayaklanıyor, 2. Ordu ayaklanıyor demeye başladılar. Ordu ayaklanıyormuş, işçilerle birlikte iktidara, devrime gideceklermiş. Ben Askeri Cezaevi'nde günlerce yüz yüze gelmişim, hiç öyle hayal ettikleri gibi değildi."

Selimiye'deki ortamın olumlu yanlarından bahseden Bayrak, diğer yandan da korkulardan veya sınıfın ortak çıkarlarının iyi kavranmamasından dolayı cezaevi sürecinde ve ifadelerin verilisinde yeterli dayanışmanın oluşmadığını belirtti. Fabrikada birbiri ile yakın arkadaş olanların bile birbirlerine tanıklık yapmayı kabul etmediklerini, işçilerin zorla karşılaştıklarında güven ortamının yitirildiğini gördüğünü vurguladı.

15-16 Haziran'ın deneyimi ile bugünkü işçi mücadelelerine ve direnişlerine dair gözlemlerini aktaran Bayrak şunları ifade etti:

"Bugün işçi sınıfı daha kötü durumda, kimsenin güveni, umudu yok. Kimse kimseye güvenmiyor. Yakın zamanda

oturduğum yerin yakınında bir fabrikada direniş oldu, ziyarete gittim, bütün işçiler ürkmüş. Çok değil, bundan iki üç sene evvel, Rabak'tan, şimdi ismi değişti, işçi çıkardılar, yine bir direniş vardı. Gittim. Herkes ürkmüş kaçıyor. Güvensizlik ortamı aşırı yerleşmiş. Yola çıkılacak kimse kalmadı.

Cumhurbaşkanlığı referandumu öncesinde eylem yapmak istedim. Tek adam diktatörlüğüne karşı basın açıklaması yapmak istedim. Sendikalara, sol parti ve kurumlara gittim. OHAL bahane edilerek birkaç gazeteci ve birkaç genç dışında kimsenin gelmediğini gördüm ve tek başıma eylem gerçekleştirdim. Eylemde okuduğum bildiriye eskiden üyesi olduğum sendikadan basmasını istedim, korktu basmadı. Ben de kendi imkanlarım ile 3 bin tane basıp yaşadığım yer ve civarındaki mahallelerde dağıttım.

Bizlerin mücadelesi eski dönemde sadece kendi fabrikamızdan ibaret değildi. Nerede bir eylem olsa giderdik. Ben bir tek Demir Döküm direnişinde bulunmadım, orada da arkadaşlar kapıları kaynatmışlardı, ondan giremedik içeriye. Yeri gelirdi, bir direnişteki işçileri dinlenmeleri için eve gönderirdik, biz kalırdık. Gece kalırdık biz, onlar sabah erkenden gelirdi, biz o direnişten fabrikaya çalışmaya giderdik.

Yanı başımızda Rabak direnişi olurdu, oranın işçileriyle dayanışma içinde olurduk, diğer bölgedeki direnişlerle dayanışma ağı örerdik. Örneğin bir seferinde Rabak direnişteydi. Biz sürekli onlarla birlikteydik. Karar aldık, öğlen yemeklerini bizim fabrikada yiyecekler. Sektük Rabakçıları, yemeklerini yemeye başladılar bizim orada. Tabi bu bizim patronu da rahatsız etmeye başladı. Bu dayanışma sonucunda Rabak işçileri hızlıca kazandılar.

Bir de şunu ifade etmek istiyorum. Ben o dönem Türkiye İşçi Partisi (TİP) içerisinde aktif rol aldım. Türkiye'de sol partiler ve sendikaların çürümesine yol açan en büyük etken tabandan tavana yanlış bilgilerin aktarımıydı. Başından sonuna yalanlarla dolu olabiliyordu. Hem sendikada hem siyasi partilerde. Bizzat bulunduğum bölge açısından yaşadım. Yükselmek isteyen kişiler, olduğundan farklı yansıtıyordu yereli. Bu yanlışlar en çok da mücadeleye, sendikanın veya siyasi partinin kendisine zarar veriyor.

Bugün sınıf alanında sendikaların ve sendikalaşmanın durumu kötü bir hal almış. Sendikalarda bir koltuk kapma yarışı var. Bugün bu, DİSK'te bile alışlagelmiş bir durum. Sendikaların bu tutumu, bugünkü durumu işçiler arasında bir güvensizliğe yol açıyor."

Boldera'da kriz gerekçesiyle 190 işçi atıldı

Boldera patronu fabrikayı kapatma gerekçesini öne sürerek 190 işçiyi işinden ekmeğinden edeceğini ilan etti. İşçiler 4 Temmuz sabahında yapılan açıklamaya tepki göstererek fabrika önünde beklemeye başladılar.

Kayseri İşçi Birliği, işçilerin çağrısı üzerine fabrika önünde bekleyen işçilerle buluştu. DİSK de işçilere destek vermek için fabrika önüne geldi.

Kayseri İşçi Birliği adına, birliğin sözcüsü konuştu. Krizin en önemli faktörlerinden birinin işsizlik olduğunu belirten ve kitlesel kıyım karşı mücadeleye vurgusu yapan sözcü, "İşçinin gücü birliğinden gelir! Ancak ve ancak birliğimizin, mücadelenizin sayesinde haklarınızı alabilirsiniz" vurgusu yaptı.

DİSK adına DİSK Genel Kurul Delegesi Haydar Baran konuştu. Baran şunları söyledi: "Kardeşler! İşsizliğin acısını en iyi siz bilirsiniz. Yıllarca alinteri dökünüz. 1993 yılında küçük bir atölye olarak üretime başlayan Boldera'yı 22 ülkeye ihracat yapan konuma getirdiniz. Şimdi işsizlik sopası sallıyor. Toplu işçi kıyımını ilan ettiler. Arkadaşlar hak alma mücadelesi zorlu ve bir o kadar da onurlu bir mücadeledir. DİSK Kayseri Bölge Temsilciliği olarak her daim yanınızda olacağız!"

TAZMİNATLARI ÖDEMEDEN İŞTEN ATILAR

Fabrika önünde konuştuğumuz işçiler tepkilerini ortaya koydular. 15 yıldır Boldera'da çalıştığını söyleyen bir işçi, "Son maaşımızı, kıdem tazminatımızı, ihbarımızı ödemedi hepimizi kapının önüne koydular. Mücadele edecek, haklarımızın gaspına izin vermeyeceğiz, Bugün fabrika önüne geldik. Burdayız. Hakkımızı alana dek mücadeleye devam edeceğiz" dedi.

"HAKKIMIZI SÖKE SÖKE ALACAĞIZ"

Yedi yıldır fabrika da çalışan başka bir işçi; "Bizi yıllarca üç kuruş maaşla çalıştırdılar. Şimdi fabrikayı kapatıyorlar diyorlar. Bir yandan da yeni işyeri açacaklarının haberleri geliyor. Bu patronlarda vicdan yok. İki çocuğumu var. Eşim çalışmıyor. Bir de ben işsiz kaldım. Bu revamıdır bize! Kayseri İşçi Birliği'ne DİSK'e teşekkür ederiz. Yanımızdalar. Ama en önemlisi bizim birlik olmamız. Hakkımızı söke söke alacağız" dedi. İşçiler önümüzdeki Pazar günü genel bir toplantı yapacaklar.

İŞÇİLER KİYIMA KARŞI BİRLEŞİYOR

Boldera işçileri, toplu kıyım karşı tutum almak için bilinç ve örgütlenme konusunda istenilen düzeye erişmek adına Kayseri İşçi Birliği'nin çağrısı üzerine 7 Temmuz'da bir araya geldiler.

Toplantıda Kayseri İşçi Birliği Sözcüsü, patronun işçileri haklarından mahrum bırakmak için yaptığı planları ortaya koydu. İşçilerin bir kısmı hakları için mücadele konusunda istekliken, küçük bir kısmı ise hâlâ işe dönebileceği umudunu taşıyorlar.

Toplantı sırasında işçilerin haklarını alması için öncelikle birlik olmaları gerektiğinin altı çizildi. Boldera işçilerinin sesini duyurmak ve anlık haberleşmelerini sağlamak için adımlar atıldı.

Toplantıda, yönetimin, 8 Temmuz günü fabrikada çalışmanın süreceği mesajı üzerine değerlendirmelerde bulunan işçiler, yaptıkları tartışma sonucunda o gün mesaiye hep birlikte gitme kararı aldılar. Ayrıca işçiler kendi aralarında temsilcilerini seçtiler. Komite işçi kıyımı, fabrika kapatma saldırısına karşı bir dizi eylem ve etkinlik gerçekleştirme kararı aldı.

Belediye işçisi kendi tarihinden öğrenir ve mücadele geleneklerine sahip çıkarsa kazanır!

Türkiye’de her seçimden sonra belediyeler işçi çıkarmalarla gündeme gelir. Bunun temel nedenlerinden biri de düzen partilerinin, belediye işçilerini her seçim dönemi oy deposu olarak görmeleridir. Bir başka deyişle belediyelerde işçi çıkartıp yerine kendi kadrosunu alma politikası geçerlidir. Bu politika, Genel-İş Sendikası’nın örgütlü olduğu işyerlerinde de sıklıkla hayata geçirilmektedir.

Belediye işçilerinin örgütlü olduğu Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası (Genel-İş), 22 Nisan 1962’de kuruldu. Genel-İş kısa sürede gelişti ve merkezini Ankara’ya taşıyarak, Türk-İş’e üye oldu. İlk genel kurulunu 8 bin 354 üyeyi temsilen 93 delege ile 15-16 Kasım 1962’de yaptı.

Dünyada ve Türkiye’deki toplumsal atmosfer, sınıf mücadelesinin gelişmesi ve Türk-İş’in sınıftan uzak mücadele anlayışından duyulan rahatsızlık, bir süre sonra belediye işçilerinde de yankısını buldu. Genel-İş üyesi işçiler 3 Ağustos 1975 günü toplanan Olağanüstü Genel Kurul’da 226 delegeden 223’ünün oylarıyla Türk-İş’ten ayrıldılar. Çalışmalarını on ay bağımsız yürüttükten sonra, 5 Haziran 1976’da toplanan Olağanüstü Genel Kurul’da, o dönem sendikacılığı bir sınıf hareketi olarak gören ve toplumun sınıf mücadelesi ile değiştirebileceğine inanan DİSK’e (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) katılma kararı verdiler. 83 bin belediye işçisi, 54 bin kapıcı ve kaloriferci olmak üzere 130 bin üyesiyle Genel-İş Sendikası DİSK’e katıldı. 22-26 Aralık 1977’de toplanan DİSK 6. Genel Kurulu’nda Abdullah Baştürk, DİSK Genel Başkanlığına seçildi. Genel-İş Sendikası, DİSK’e geçtikten sonraki 1975-78 yılları arasında 19 grev; 1978-80 yılları arasında 44 işyerinde grev gerçekleştirdi.

İşçiler ilk kez Genel-İş çatısı altında üyelere ek sosyal güvenlik sağlayan Genel-İş Emekli Sandığı ile tanıştılar. Bu sandığın amaçları; iş kazası, meslek hastalığı, malul ve emekli olanlara ya da ölen işçinin kanuni mirasçılara yardım; evlenme, doğum ve ölüm yardımı; işçi çocuklarına burs ve yurt sağlamak, üretim, tüketim ve meslek kooperatifleri kurmak, işçilerin dinlenme tesislerini kurmaktır.

Genel-İş Emekli Sandığı, 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra kayyum

En acil görev, kendilerinin de işçi sınıfının bir parçası olduğundan hareketle sermaye ve onun temsilcilerinin saldırılarına karşı bir bütün olarak durmak ve sınıfa karşı sınıf bakışıyla bir mücadele programı oluşturmaktır. Yoksa işçi sınıfı, filler tepişirken ezilen çimen olmaktan kurtulamayacaktır.

yönetimi tarafından tasfiye edildi. 12 Eylül 1980’de yapılan askeri darbe ile sendikaların çalışmaları durduruldu, yönetimi kayyuma devredildi. Yöneticiler idamla yargılandılar, sıkıyönetim mahkemeleleri tarafından mahkum edildiler. Ancak 1991 yılında Askeri Yargıtay beraat kararı verdi. 1-2 Şubat 1992 tarihinde toplanan 9. Genel Kurul ile Genel-İş, çalışmalarına yeniden başladı.

1980 askeri darbesi ile bütün ilerici, devrimci, sendikacılar tutuklanmış, sendikalar kapatılmıştı. 1980’den sonra DİSK de sermayeye teslim olmaya başlamış, dışı dış mücadelelerle hakları kazanmanın yerini “iş huzuru, iş barışı” adı altında uzlaşmacı tutumlar almıştı.

Genel-İş bürokratları, özellikle CHP’nin olduğu belediyelerde örgütlenme çalışmalarını belediye başkanlarıyla kol kola yürütmeye devam ettiler. Toplu sözleşme süreçleri geldiğinde ise belediye başkanlarını birer patron olarak değil, kendi partilerinin adamları olarak gördükleri için, her zaman belediye başkanlarıyla uzlaşan, uzlaştıkça da işçilerin haklarına sahip çıkmaktan uzaklaşan

bir anlayışa evrildiler. Özellikle sendika başkanları, son dönemlerde örgütlü oldukları yerlerde işçi sınıfının çıkarlarını, haklarını savunmayı bir kenara bırakıp, belediye seçimlerinde parti rolünü üstlenmişlerdir. Seçim çalışması yürüten sendikacılar işçi sınıfına dönük saldırılar karşısında sessiz kalarak, özellikle kıdem tazminatının gaspı “bizim kırmızı çizgimizdir” demenin ötesine geçememişlerdir. Sendikaların bu uğursuz rolünü bundan önceki sınıfa dönük saldırılar karşısında göstermelik eylemlerinde de (taşeron yasası, BES, kiralık işçi büroları, mezarda emeklilik yasası vb.) gördük.

Zamanla sendika yöneticiliğinin mesleğe dönüştüğü Genel-İş’te şube başkanı genel merkeze geçmek için yarışır. Sonra genel başkanlık aşaması gelir. Ardından da milletvekili olmak için sendikayı kendisine bir basamak olarak kullanır.

Bunlar bir yana, Genel-İş’in bu duruma gelmesindeki en büyük pay işçilerindir. Belediye başkanını bir patron değil de parti başkanı olarak görmeleri, parti aracılığı ile işe başlamaları, her seçim döneminde belediye

çim çalışması yürütmeleri, ahbab-çavuş ilişkisiyle, torpille işe başlamaları belediye işçilerinin hem sınıf mücadelesindeki yerini hem de bilincini eriten bir rol oynamaktadır. Belediyelerdeki çıkar ve menfaate dayalı bu ilişkiler işçilerin sınıf kimliklerini erozyona uğratmaktadır.

Belediye işçilerinin aldıkları ücretlerin başka işkollarına göre daha iyi olması, daha rahat çalışıyor olmaları, sınıf kimliğinin oturmaması, karşı karşıya kalınan saldırılarda alacakları her türlü tutumun ya da başvuracakları mücadele yönteminin/programının engeline dönüşmektedir. Örneğin, bir fabrikada işçi, patronunun ya da müdürün hangi partiye oy verdiğini düşünmez, hangi koşullarda çalıştığını düşünür. Oysa belediyelerde tam tersidir. İşçi önce kendi partisinden olan kişinin ya da parti içi hesaplara göre desteklediği kişinin belediye başkanı olmasını istiyor. Bu da belediye işçilerinin gerçek bir sınıf mücadelesinden uzaklaşmalarına neden olmaktadır. Kendilerine yönelik her saldırı ve hak gaspına karşı patronu değil, sadece sendikayı eleştiren ama işçilerin payının ne olduğunu dü-

şünmeyen bir duruma itmektedir.

Bu tabloda her seçimden sonra belediyelerden yüzlerce işçi çıkartılır. Yeni gelen belediye başkanları atılanların yerine kendi kadrolarını işe alırlar. Bu çıkışlar sadece belediyelerin CHP'den MHP ya da AKP'ye geçtiği durumlarla sınırlı değil. Özellikle İzmir genelinde birçok ilçenin belediye başkanı CHP'lidir ve bir sonraki seçimlerde yine bir başka CHP'li belediye başkanı oluyor. Yine de yeni gelen başkan kendi kadrosuna yer açmak için işçi atmaya başlıyor. Siyasetçiler kendi rant ve menfaatleri için birbirinin ayağını kaydırırken, niyetleri asla halka en iyi hizmeti vermek, çalışanların refah seviyesini geliştirmek olmuyor. Geneli kendime ve yakınlarıma daha ne kadar rant sağlayabilirim derindedir. Tıpkı bu ülkeyi yönetenler gibi...

Belediye işçilerinin iş güvenceli, daha iyi çalışma ve yaşam koşulları için, kirli ilişkilerin bir parçası olmadan, kendi sınıfsal talepleriyle bir araya gelmeleri, sendikayı bu çerçevede bir mücadele çizgisine çekmeleri gerekmektedir. Yukarıda da ifade edildiği gibi tarihimizde bunun örnekleri çok.

Örneğin, Yıl 1992 Ocak ayı, SHP'li Belediye Başkanı Yüksel Çakmur'un işten çıkarttığı 400 işçiden 350'si "Kar, soğuk, fırtına geliyoruz Ankara!" sloganlarını haykırarak yola düştüler. 7 Ocak 1992 sabahı "ölüm yürüyüşçüleri", eş ve çocukları, sendikalar ve kitle örgütleri ve işçileri destekleyen halkla birlikte Belediye Sarayı'nın çevresini sarmışlardı. Valinin, emniyet güçlerinin baskılarına, gözaltı tehditlerine rağmen, işçiler son derece kararlı ve ısrarlı olduklarını gösterdiler. "Ölüm yürüyüşüne" çıkan işçilerin talepleri sadece kendilerinin işe iade edilmesi değildi. Bunun yanı sıra 13. ve 17. maddelerin kaldırılması, iş güvencesi, 1 Mayıs'ın yasallaşması, Anti-Terör Yasası'nın iptali, ücretlerden kesilen zorunlu tasarruf ve konut fonu uygulamasına son verilmesi, Keçiören, Silvan, Mamak, Kartal belediyelerinde işten atılan 900'e yakın belediye işçisinin ve temsilcilerinin derhal işine iade edilmesi idi.

Bugün belediye işçilerinin yapması gereken bellidir. Genel-İş nasıl kurulduysa, nasıl ki geçmişte işçiler parti içi hesaplara, sendikal bürokrasiye takılmadan mücadele ettilerse, bundan sonra yapmaları gereken de odur. En acil görev, kendilerinin de işçi sınıfının bir parçası olduğundan hareketle sermaye ve onun temsilcilerinin saldırılarına karşı bir bütün olarak durmak ve sınıfa karşı sınıf bakışıyla bir mücadele programı oluşturmaktır. Yoksa işçi sınıfı, filler tepişirken ezilen çimen olmaktan kurtulamayacaktır.

İZMİR'DEN BİR SINIF DEVRİMCİSİ

Petrol-İş'ten TÜPRAŞ açıklaması, PİB'den tepki

Petrol-İş Sendikası Merkez Yönetim Kurulu, TÜPRAŞ'ta sermayenin istekleri doğrultusunda Yüksek Hakem Kurulu (YHK) tarafından bağitlanan sözleşmeye ilişkin yeni bir açıklama yayınladı.

1 Ocak 2019-31 Aralık 2020 tarihlerini kapsayan sözleşmenin maddelerine ilişkin bilgilere ve birtakım maddi eksikliklere değinmekten öte bir ifade barındırmayan ve fiilen sözleşmeyi kabul eden açıklama karşısında Petrokimya İşçileri Birliği (PİB) ise "Elden gelen bu mudur?" dedi.

PETROL-İŞ: TÜPRAŞ'TA TAHRİBATA İZİN VERMEYELİM

Petrol-İş açıklamasında sözleşme sürecinin iki yıldan üç yıla çıkarıldığı, YHK'nın iki aylık zamanın tükenmeden 35. günde karar verdiği, çalışma süresinin 40 saatten 42 saate çıkarıldığı belirtilerek "'Normal Çalışma' maddesinin ilk cümlesine ek olarak 'Ancak, üçlü vardiya ile çalışan personel ortalama 42 saatlik vardiya sistemine göre çalışmalarına devam edeceklerdir' cümlesi eklenmiştir. Bu cümle eski sözleşmede bulunmamaktadır" denildi.

YHK'nın Petkim sözleşmesini kopyala-yapıştır bir şekilde TÜPRAŞ'a uyguladığı ifade edilen açıklamada, ek olarak sunulan 3 yevmiyenin de bir kazanım olmadığı belirtildi.

"İlk altı ay için yüzde 6 takip eden 5 altı aylık dönemlerde ise %5 oranında zam yapılacağı, bu oranın geçmiş altı aylık enflasyon oranının altında kalması halinde, bu farkın %5 oranında eklenerek

zam yapılacağı düzenlenmiştir" denilerek ilk altı ay için verilen yüzde 6 zammın enflasyonun altında kaldığı belirtildi.

Özel mazeret izinleri maddesine, "amirin onayı" ve acil haller dışında yazılı izin şartı getirilerek, işverenin talebine en uygun hale getirildiği belirtilen açıklamada şunlar söylendi:

"Görüldüğü üzere YHK tarafından bağitlanan sözleşme, daha önceki sözleşmelerle elde edilen kazanımları tırpanlamakta ve ciddi hak kayıplarına yol açmaktadır. YHK, TÜPRAŞ'ta bugüne kadar geçerli olan uygulamalara aykırı ve işçilerin aleyhine bir sözleşme bağitlamıştır. Bu sözleşme ile TÜPRAŞ'ta bugüne kadar tarafların gayretleriyle kurulan çalışma barışında büyük bir tahribat yaratacaktır.

Taraflar, YHK'nın bağitladığı sözleşmenin işyerinde çalışma ilişkilerinde oluşturacağı tahribatın önlenmesi için birlikte sorumluluk almalıdır."

Açıklama "Petrol-İş Sendikası, dün olduğu gibi bugün de, bu gerçeğin gerektirdiği sorumlulukla hareket edecek ve TÜPRAŞ'ta mücadelesini sürdürecektir" ifadeleriyle sona erdi.

PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ: ELDEN GELEN BU MUDUR?

Petrokimya İşçileri Birliği ise, bu saldırı karşısında böylesi suya sabuna dokunmayan ve sözleşmenin fiilen kabulü anlamına gelen açıklamayla ilgili şu yorumu yaptı:

"Petrol iş sendikası merkez yönetim kurulu TÜPRAŞ sözleşme süreciyle ilgili

yeni bir açıklama yaptı. Bağitlanan sözleşmedeki bazı teknik sorunları ve boşlukları hedefleyen açıklama aslen YHK tarafından bağitlanan sözleşmenin de fiilen kabulü manasına geliyor. Böylece Başkanlar Kurulu açıklamasında yer alan "YHK sözleşmesini tanımıyoruz" yaklaşımının da göstermelik bir tutum olduğu bir kez daha ortaya çıkıyor.

Şimdi bir kez daha soruyoruz. On binlerce üyesi, büyük bir mücadele deneyimi olan sendikanın elinden gelen bu mudur? Ortaya işçiye içine alan bir mücadele programı koymadan, hukuksal boşluklara ve patronun insafına dayanan bu tür girişimlerle elde edilebilecek olanın en fazlasıyla bir avuç kırıntı olacağı açık değil midir?

"Sözleşmede eksik bırakılan kısımların tamamlanması, çelişkili ifadelerin düzeltilmesi ve maddi bazı hataların giderilmesi gerekmektedir" dışında baştan beri uzlaşmaz tutumlarıyla süreci tıkayan ve YHK eli ile kendi dayatmalarını aynen sözleşmeye geçiren Koç sermayesine söylenecek başka bir sözünüz yok mudur?

Bu sınıf mücadelesidir, kaybetmek de mümkündür. Hatalardan ders çıkarılarak ve işçinin kendi gücüne güvenilerek her kayıp telafi edilebilir. Ancak kaybedilen işçinin onuru olursa bunun telafisi yoktur.

İzlediğiniz yol çıkmaz yoldur. İşleri bu noktaya getiren zaten sizin bu çizginizdir.

İşçi arkadaşlar emin olmalıdır, buradan esasa ilişkin bir sonuç çıkmaz en fazla süreci yanlış yönetenler kendini aklar."

TKİP VI. Kongresi Belgeleri...

Yurtdışı Çalış

(Ekim, Sayı: 318, Temmuz 2019)

Partinin yurtdışı çalışması, parti inşa hareketimizin ortaya çıkışından itibaren sürekliliği sağlanabilmiş temel bir alandır. Bu, yaklaşık 30 yıllık bir örgütlenme, faaliyet ve birikim anlamına gelmektedir. En başından itibaren hareketimizin bu çalışmaya dair çizgisi olabildiğince net ve açıktır. Yurtdışı çalışması yalnızca Türkiye'deki siyasal mücadelenin ihtiyaçları ve enternasyonal ilişkiler üzerinden ele alınmamıştır. Perspektif planında yurtdışı çalışması, şüphesiz bunları da içerecek şekilde, Avrupa ülkelerindeki Türkiyeli göçmen işçi ve emekçilerin, bulundukları ülkelerdeki sosyal-siyasal mücadelenin organik ve etkin bir bileşeni haline getirilmesini esas almıştır.

Amaca uygun bir faaliyet ve örgütlenme için üç boyutlu bir müdahale zemini tanımlanmıştır. Yurtdışındaki göçmen işçi ve emekçilerin, öncelikle bulundukları ülkelerdeki sınıfın bir bileşeni olmaları, bulundukları ülkelerde yabancı olmaktan kaynaklı yaşadıkları sorunlar ve kendi ülkeleriyle-toplamlarıyla süregelen bağları üzerinden mücadeleye çekilmeleri, bu çalışmanın temel içeriğini ve kapsamını oluşturmaktadır.

Yurtdışında bu çerçevede bir faaliyet ve örgütlenme, olağan koşulların olağan bir ürünü değil, dünya komünist ve devrimci hareketinin yaşadığı dağılma ve yıkımın dayattığı bir ihtiyaçtır. Özellikle

Avrupa ülkelerinde genel olarak göçmen devrimcilerin, ileri işçi ve emekçilerin saflarında mücadele edebilecekleri devrimci parti ve örgütlerden yoksunluk söz konusudur. Avrupa ülkelerinde kitle tabanı bulunan, fakat böylesi muhatapları olmayan farklı ülkelerin devrimci parti ve örgütleri, mevcut boşluğu ayrı bir yurtdışı örgütlenmesi ve faaliyetiyle doldurmak yoluna gitmişlerdir. Kimi göçmen örgütlerin birtakım ülkelerde kardeş saydıkları partiler olduğu halde yine de ayrı örgütlenme ve faaliyeti tercih etmeleri elbette ayrı bir sorundur ve onlar payına ulusal dar görüşlülük ve dar grupçuluktan başka bir anlama gelmemektedir.

YURTDIŞI ÇALIŞMASININ MADDİ ZEMİNİ

Genelde Türkiyeli örgüt ve partiler için yurtdışı çalışması, Avrupa ülkelerine 1960'lı yıllardaki işçi göçünden başlayarak doğal bir kitle temeli oluşması nedeniyle de hem bir imkan hem de bir ihtiyaçtır. Fakat bu, enternasyonal görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden çok, esasta Türkiye ile bağlara ve dar örgütsel ihtiyaçlara endeksli bir politik pratiğe konu edildi.

1960'lardaki işçi göçü dalgasının bugün bir maddi toplumsal zemin yarattığı bu çalışma '70'lerde süren göçle beslendi. Sonraki süreçte 12 Eylül darbesinin tetiklediği siyasi iltica dalgasından güç aldı. Darbe devrimci örgütlerin kadro,

militan ve taraftar gövdesinin önemli bir kesimini çeşitli Avrupa ülkelerine sürüklemişti. Türkiye'de '80'li ve '90'lı yıllar boyunca süren dizginsiz devlet terörü ve Kürt halkına karşı kirli savaş siyasi ilticayı süreklileştirdi. 2000'li yıllarda asgari düzeye çekilse de, hem ekonomik hem de siyasi göç hep süregeldi. Son yıllarda gerici-faşist iktidarın yarattığı ezici toplumsal atmosfer bunu tekrar hızlandırmış durumda. Tüm bunlar, Almanya başta olmak üzere çeşitli Avrupa ülkelerinde Türkiye ile bağlarını koruyan hatırı sayılır bir nüfus biriktirmiştir. Öyle ki bugün Almanya'da Almancadan sonra en çok konuşulan anadil Türkçedir.

Geçmişten bugüne bu nüfus, Türk sermaye devletinin ve ona bağlı her türlü gerici-faşist örgütlenmenin gözünü diktiği, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel olarak istismar ettiği bir toplum kesimidir. Türkiyeli işçi ve emekçiler Avrupa'nın emperyalist politikalarıyla ötekileştirilip, yabancı düşmanlığının, ırkçı-faşist saldırırganlığın hedefi halinde tutuldukça, tersinden Türkiye'nin dinsel gericiğinin, şovenizmin ve faşist odaklarının kucağına itilmektedir. Nitekim son yıllarda bu gerici eğilimler, üçüncü-dördüncü kuşaktan gençler arasında dahi dikkat çekici bir güç kazanabilmiştir.

Avrupa'daki sınıf mücadelesine olduğu kadar ülkemizdeki mücadeleye de zarar veren bu olgu, Türkiyeli devrimci parti ve örgütlerin yurtdışı çalışmasına

ayrı bir önem kazandırmaktadır. Avrupa ülkelerindeki sınıf mücadelesini darbeleyen, sınıfın enternasyonal bağlarını bozan söz konusu çabaları boşa çıkarmada, doğru perspektiflere dayalı devrimci yurtdışı çalışması, günümüz koşullarında tayin edici bir role sahiptir.

Türkiyeli sol parti ve örgütlerin dönem dönem bu kapsamdaki sorumluluklara da yanıt veren ve uzun yılları bulan yurtdışı çalışması, özellikle 2000'li yıllardan sonra başlangıç dönemlerindeki gücünü ve canlılığını yitirmeye başladı. Şüphesiz bu, Avrupa ülkelerinde sınıf ve emekçi kitle hareketine yönelik uzun süreli saldırının yarattığı gerilemeden bağımsız değildi. Fakat asıl belirleyici etken, Türkiye'deki gelişmeler veya süreçler oldu. Bir yandan devrimci harekette süregelen tasfiyeciliğin ve devrimci çizgideki erozyonun 2000'li yıllarda yeni bir aşamaya sıçramasının yıkıcı etkileri baş gösterdi. Diğer yandan, ilkinde paralel biçimde, dinsel-gerici akımın iktidarlaşma sürecinde adım adım geliştirdiği boğucu siyasal atmosferin yurtdışındaki sol kitle tabanında yarattığı siyasal yılgınlık, umutsuzluk ve karamsarlık yaygınlaştı. Son dört yıl üzerinden buna ayrıca "çözüm süreci", Rojava çıkışı vb. gelişmelerin körüklediği hayallerin yıkımı eklendi.

Bütün bu olumsuz gelişmelere karşın yurtdışı çalışmamızın öncelikli muhatabı olan göçmen işçi ve emekçilerde, özellikle bu kitlenin sola eğilimli kesimlerinde alttan alta bir arayışın ve beklentinin varlığını sürdürdüğü yadsınamaz bir gerçektir. Göçmen işçi ve emekçiler, partimizin yurtdışı çalışmasının politik çerçevesini oluştururken esas aldığı temel sorunları hâlâ da derinden yaşamaktadırlar.

Öncesi bir yana, Avrupa'da son yirmi yıl iktisadi ve sosyal kazanımlara yönelik saldırıların peyderpey tırmadığı bir dönem oldu. Özellikle dünya kapitalizminin 2008 krizi sonrasında bu saldırılar hissedilir ölçüde şiddetlendi. Buna dünya çapında keskinleşen emperyalist rekabetin azdırdığı savaş ve saldırırganlık, militarizm ve silahlanma yarışının kızışması, mülteciliğin dalga dalga büyümesi, siyasal hak ve özgürlüklerin budanması, polis devleti uygulamalarının olağanlaşması

Çalışması üzerine

eşlik etti. Bu adımlarla paralel büyüyen işsizlik, taşeronlaştırma, yoksullaşma vb. gibi sorunların yarattığı hoşnutsuzluklar ise mülteci akınları üzerinden yabancı düşmanlığının körüklenmesi, ırkçı-faşist akımların palazlandırılmasıyla kontrol edilmeye çalışılıyor. Tüm bunlar dolaysız olarak öncelikle göçmen işçi ve emekçi kitleleri etkileyen gelişmelerdir.

Öte yandan, son on yıl aynı zamanda belli başlı Avrupa metropollerinde yeniden sınıf ve emekçi kitle hareketlerine sahne oldu. Dalgalar halinde yükselip geri çekilen, fakat her seferinde bir ilerisi için deneyim ve güç biriktiren, devrimci mayalanmayı hızlandıran kitle hareketleri, şüphesiz ki göçmen işçi ve emekçi kitlesi ile politik öznelere de canlandıran, duyarlılığı ve arayışı besleyen bir rol oynamaktadır.

DEVRİMCİ ÖNDERLİK BOŞLUĞU VE SORUMLULUKLARIMIZ

Yurtdışında çalışma güç ve olanaklarına sahip olduğumuz ülkeler üzerinden bakıldığında, bu potansiyeli değerlendirebilecek bir devrimci önderlikten yoksunluk en temel zayıflık alanıdır. Belli başlı ülkelerde geçmişte bir nebze ciddiye alınabilen devrimcilik iddiasındaki parti veya örgütler, genelde bu konularının çok çok gerisine savrulmuş bulunuyorlar. Aynı şekilde Türkiyeli akımların büyük bir bölümü de göçmen işçi ve emekçi kitlelerin ileri kesimleri için bir umut olmaktan çoktan çıkmış durumda. Onlardan geriye kalan, sol kitlede yıllarca yaratılmış tahribat, devrimci değerlerin ve kültürün erozyonu ile yozlaşmış ilişkilerdir.

Dolayısıyla, gerek faaliyet yürütebildiğimiz ülkelerdeki sınıf ve kitle mücadelesine en ileri düzeyden katkı sunmak gerekse Türkiyeli göçmen işçi ve emekçileri mücadeleye kanalize etmek ve sola eğilimli kesimin arayışına yanıt vermek açısından, yurtdışı çalışması ve örgütlenmesine her zamankinden daha büyük bir sorumluluk düşmektedir.

Elbette mevcut güç ve olanaklarımız, bu sorumluluğun üstesinden gelmek bakımından oldukça yetersizdir. On yılları bu-

lan sürekliliğe rağmen partimizin yurtdışı çalışması da kendine özgü bir şekilde de olsa genelde yaşanan zayıflama akıbetini engelleyememiştir. Daha ilk adımlarda sağlam perspektiflere ve nispeten azımsanmayacak güç ve olanaklara sahip olan yurtdışı örgütümüz, bazı dönemler dışta tutulursa bu perspektifleri hayata geçirmekte zorlanmıştır.

Bunun bir yanındayla şüphesiz ülkedeki örgüt ve mücadelenin yakıcı gereksinimlerinin kendini dayatması vardır. Fakat süreçler irdelendiğinde, en belirleyici sorunların çalışma tarzı, kolektif işleyiş ve bunlar üzerinden kadrolaşma ve örgütlenme alanında yaşandığı görülecektir. Yurtdışı çalışmasının perspektiflerine uygun bir kadrolaşma, bir başka deyişle yurtdışı çalışmasının esaslarında kararlılık göstererek, bunu gerçek kapsamıyla hayata geçirebilecek genç kuşakların eğitilip kazanılmasına gereğince yüklenilememiştir. Bu durum ajitasyon, propaganda ve örgütlenmede dil bilmek ve çeviri gibi donanım yoksunluğunun bugüne kadar sürüp gelmesine yol açmıştır. Gerek enternasyonal ilişkiler

alanındaki gerekse temel değerlendirmelerimizin yabancı dillere çevirisindeki tablomuz, bu zaafın aşılmasının ne denli hayati önem taşıdığını göstermektedir.

Her şeye rağmen, omuzlarımızdaki sorumluluğun üstesinden gelebilecek düzeye adım adım ulaşabilecek potansiyellere ve olanaklara sahip olduğumuzu söylemeliyiz. Bu açıdan tartışmasız avantajlarımız var. Birincisi, TKİP, geleneksel soldaki çözülmeye ve savrulmaya karşı ihtilalci kimliğinden, devrimci çizgi ve değerlerinden taviz vermeyen bir niteliği temsil ediyor. Onun Yurtdışı Örgütü (YDÖ) de bunun onurunu

taşımaktadır. İkincisi, yurtdışı çalışmasının esasları konusunda, pratiğe döküldüğü yerde muhakkak karşılığını bulan bir perspektif açıklığına sahibiz. Üçüncüsü, doğruları ve hatalarıyla uzun yılların deneyim birikimi var. Dördüncüsü, partimizin yurtdışındaki güçleri ve taraftar kitlesi, genelde yaşanan bozulmadan büyük ölçüde korunabilmiş temiz bir ilişkiler bütünü ifade etmektedir.

Bunlara, V. Parti Kongresi sonrası dönemde Yurtdışı Örgütümüzün çalış-

Gerek faaliyet yürütebildiğimiz ülkelerdeki sınıf ve kitle mücadelesine en ileri düzeyden katkı sunmak gerekse Türkiyeli göçmen işçi ve emekçileri mücadeleye kanalize etmek ve sola eğilimli kesimin arayışına yanıt vermek açısından, yurtdışı çalışması ve örgütlenmesine her zamankinden daha büyük bir sorumluluk düşmektedir.

ma tarzı, kolektif işleyiş ve örgütlenme planında gerçekleştirdiği müdahaleleri ve bunun yarattığı pozitif atmosferi eklemek gerek. Geçmişleri daha öncesine dayansa da açık platformun işçi komisyonu, emekçi kadın komisyonu ile politik gençlik örgütlenmesi, şüphesiz henüz belirli kentlerde olmak üzere, giderek doğrultusuna oturan, tam da sosyal mücadelenin etkin bileşeni olmak şeklinde tanımlanan düzeyi zorlayan bir pratikte ısrar gösterebilmektedirler. Almanya'da gençlik çalışması tümüyle bu ülkede doğup büyümüş gençlik güçleri tarafından yürütülmekte, bir dizi yetersizlik taşımalarına rağmen yer yer etkili bir siyasal pratik örgütlenmektedir. Yanı sıra merkezden tüm yerlere kadar her düzeyde kolektif işleyiş ve örgütlü çalışma tarzının hakim kılınmasında kararlılık gösterilmekte, bu ise faaliyetimizin verimine yansımaktadır.

YURTDIŞI ÇALIŞMAMIZIN BAZI SORUNLARI

Yine de henüz güç ve olanaklarımızın sınırlı olduğunu, bu açıdan hâlâ da yolun başında sayılacağımızı bir kez daha vurgulamalıyız. Mevcut güç ve olanaklar ile partimizin yurtdışındaki misyonunu gerçekleştirmek arasındaki mesafeyi hızla tüketmek için yeni dönemde aşağıdaki hususların ve sorunların titizlikle irdelenmesi ve değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

* Güçlerimizin olduğu kentlerde belirlenmiş hedeflere yönelik sürekliliği olan siyasal sınıf çalışması hâlâ da en zorlandığımız alandır. Bir iki kentteki ısrarlı pratikler, başta dil ve müdahale araçları olmak üzere tüm zorluklara rağmen bunun bir ölçüde başarılabileceğini göstermektedir. Bu deneyimin yaygınlaşarak genişlemesinin önündeki en büyük engel, yılların kökleştirdiği alışkanlıklar ve kanıksanır hale gelmiş çalışma tarzıdır. Yeni dönemde kalıpların kırılması ve tanımlı hedeflere yönelim mutlak bir ihtiyaçtır. Son yıllarda yükseliş eğrisi çizen sınıf ve kitle hareketine etkili müdahalenin yolu, bu çalışmadaki ısrarımızdan, bunun üzerinden yaratacağımız etkinden geçmektedir. İşçi Komisyonu'nu tüm kentlerden işçi taraftarlarımız ve ilişkilerimizle takviye ederek mevcut deneyimleri yaygınlaştırmak gerekmektedir. Yabancı dillerde ajitasyon-propaganda materyali çıkarmadaki güçlük, gençlik güçlerinin katkısının yanı sıra çevremizde dil bilen insanların desteklerinin örgütlenmesiyle giderilebilir bir sorundur. Bunun böyle olduğunu mevcut örnekler yeterli açıklıkta doğrulamaktadır.

* Çalışmamızın/güçlerimizin olduğu yerelerde hâlâ da en başarılı olduğumuz alan genel politik faaliyetlerdir. Fakat bu faaliyet yer yer takvimsel günlere endeksli hale gelebilmektedir. Oysa çevresini etkileyebilecek, kitle bağlarını geliştirebilecek, yeni güçler kazanabilecek, bizzat yürütücüsü güçlerin sürekli gelişimini ve politik eğitimini sağlayabilecek bir çalışma olabilmesi, onun her türlü gelişme ve gündemi hesaba katan bir planla yürütülmesine, sürekliliğine, temposuna vb.'ne bağlıdır. Bir dizi yerelde belirli dönemler dışında düşülen atalet, Avrupa koşullarında devrimci kimliği aşındıran, apolitizasyonu derinleştiren, düzenin çekimini katlayan ölümcül bir etkiye sahiptir. Kongre sonrası dönemde Yurtdışı

Örgütü'nü bekleyen öncelikli sorunlardan biri bu alandaki zaafıların üzerine gitmektir. Sistemli müdahalelerin yanı sıra yerelerde eğitim çalışmalarının ve eğitime hizmet edecek panel, seminer, söyleşi gibi etkinliklerin süreklileştirilmesi, bu sorunun giderilmesinde kritik bir önem taşımaktadır.

Genel politik faaliyetin temel bir boyutu olarak kitle çalışması da sorunlu alanlardan biridir. Sürekliliğe ve hedeflere sahip bir siyasal çalışmanın olmadığı durumda bu sorunun yaşanması kaçınılmazdır. Yer yer etkinlikten etkinliğe gitmekle, en iyi durumda ara ara gazete ulaştırmakla yetinen bir pratik sergilenebilmektedir. Oysa devrimci faaliyetin özü kitlelerin gündelik yaşam içinde kuşatılıp devrimci politikaya kazanılmasıdır. Bunun için politik eylem ve etkinliklerin, yayın benzeri araçların, çeşitli düzeylere hitap eden eğitsel faaliyetlerin, kültür-sanat alanını değerlendirmenin vb.'nin yanı sıra, kitleleri sosyal yaşamında kuşatmak, gündelik sorunlarıyla ilgilenebilmek gerekir. Yanı sıra çeşitli yerelerde ciddi olanaklar barındıran kitle örgütleri içinde çalışmada yaşanan zayıflık giderilebilmelidir. Aynı zayıflama, dolayısıyla da ihtiyaç, sol ve ilerici hareketler ile ilişkiler alanı için de geçerlidir.

Bunlara ek olarak, yine yılların kültürü ve alışkanlığı olarak bir etkinlik hazırlığında bile yalnızca belirli bir kitleye gitmekle yetinilebiliyor. Bu açıdan yazık ki yurtdışında herkesin kapısını çalma cüreti gösterebilen karşı-devrimci örgütlenmelerin çok çok gerisindeyiz. Göçmen işçi ve emekçiler, hangi ideolojik önyargıların etkisinde olurlarsa olsunlar, yeryüzündeki en haklı davanın temsilcileri devrimciler olarak onlara ulaşmak asli görevimizdir.

* Örgütsel planda son yıllarda attığımız adımlara karşın hâlâ da giderilmesi gereken sorunlar veya zayıflıklar olduğu

nu yadsıyamayız. Her şeyden önce yürüttüğümüz her türlü faaliyet her adımda örgütlülüğü büyütme, örgütsel yetkinleşme, yeni güçleri seferber etme, öne çıkarma hedefine endeksli olabilmelidir. Çoğu zaman bir etkinliği kendi içinde ko-tarmak, bu asli halkayı unutturabiliyor.

İkincisi, devrimci bir örgütsel işleyişi oturtmayı amaçlayan Yurtdışı Örgütü'nün müdahalesinde kararlılık gösterilmelidir. Tüm yerelerde ve her düzeyde kolektif işleyiş, tartışma, karar ve planlama süreci işlemeli, devrimci örgütsel yaşam egemen hale getirilmelidir.

Bunun doğal bir uzantısı olarak üçüncüsü, yurtdışı saflarında etkisi küçümsenemeyecek çevreci tarz ve anlayışın üzerine gidilmelidir. Bu alandaki köklü alışkanlıklar ile devrimci örgütsel işleyişi, dolayısıyla gelişmeyi baltalayan "ahbap-çavuş" ilişkileri kazınıp atılmadan, yurtdışında partimizin misyonunu yerine getirmek bir yana, mevcut düzeyi dahi koruyamayız.

* Yayın alanında yurtdışı çalışmamızın ihtiyaçlarını karşılayabilecek, daha açık deyimle yurtdışı çalışmasının esaslarına uygun bir kapasiteden hâlâ da yoksunuz. Dönem dönem bu alanda yapılan düşünsel müdahalelere rağmen, sorun olduğu gibi karşımızda duruyor. Orta vadede çözümü gençlik başta olmak üzere çalışmanın kazandığı güçleri eğitip yetkinleştirmekten geçiyor. Halihazırda ise temel yayın organlarımızı yurtdışı gündemli katkılarla beslemek yoluyla hem yayınlarımızı yurtdışı çalışmasında işlevli

hale getirmek, hem de yurtdışının ihtiyacı olan yerel dilde yayının kadrosal birikimini yaratmak durumundayız. Son yıllarda parti yayınlarına yurtdışından önemli katkıların akışı sağlansa da bu henüz tüm potansiyelin değerlendirilebildiği anlamına gelmiyor. Önümüzdeki dönemde yayınlara katkı alanı üzerinden güçlerimize bu gözle bakmamız gerekiyor.

* Yurtdışı çalışmamız aynı zamanda partinin mali bütçesine önemli bir katkı sunmaktadır. Nedenleri ayrıca tartışılmak kaydıyla mali kaynaklardaki daralma, bu alanda yaratıcı yol ve yöntemlerin geliştirilmesini can alıcı hale getirmiştir. Yurtdışı Örgütü'müz son yıllarda konuyu sürekli gündemde tutsa da bilinen kaynakların (bağış, aidat vb.) ötesinde bir gelişme sağlayabilmiş değil. Kongre sonrası dönem hem mevcut kaynaklardaki gerilemenin önüne geçecek müdahalelere hem de farklı gelir kaynaklarının yaratılmasına konu olabilmelidir.

* Güncel planda kendini her zamankinden daha güçlü hissettiren sorunlardan biri de enternasyonal ilişkiler alanıdır. Şüphesiz ilk dönemlerden bugüne hep birtakım uluslararası güçlerle temaslarımız oldu. En başta güçlerimizin olduğu ülkelerin solunu az çok tanıyoruz. Kimileriyle sık sık birlikte iş yapma deneyimine sahibiz. Fakat daha ötesine geçebilmiş değiliz. Çeşitli parti platformlarında dünya solunu tanımak ve ciddi-

yeti olanlarla ilişkiler geliştirmek görevi tanımlansa da bu ancak sınırlı düzeyde yapılabilmiş ve öyle bırakılmış bir görev olarak hala da önümüzde duruyor. Yine de bu, enternasyonal ilişkiler kapsamındaki sorumluluklarımızın nispeten daha kolay bir boyutunu oluşturuyor. Avrupa metropollerinde sınıf ve kitle mücadelesinin

yükseliş grafiği çizdiği, bunun da özellikle genç kuşaklarda arayışlara yol açtığı son on yıllık dönemde partimizin temel görüşleriyle ve örgütsel-siyasal pratiğiyle/deneyimleriyle tanıtılması çok daha önemli hale gelmiştir. Partinin temel değerlendirmelerinin ve görüşlerinin başta İngilizce olmak üzere yabancı dillere çevirisi tüm parti yapısının öncelikli bir işi olabilmelidir. Bu konuda atılacak her başarılı adım, hem farklı ülkelerin akımlarıyla etkileşimin önünü açacak hem de ilişki kurmayı çok daha kolay ve elle tutulur hale getirecektir.

İkincisi, devrimci bir örgütsel işleyişi oturtmayı amaçlayan Yurtdışı Örgütü'nün müdahalesinde kararlılık gösterilmelidir. Tüm yerelerde ve her düzeyde kolektif işleyiş, tartışma, karar ve planlama süreci işlemeli, devrimci örgütsel yaşam egemen hale getirilmelidir.

Dinsel gericiliğin “fıtrati” emperyalizme hizmettir!

Emperyalistlerin dinci akımları kirli ve kanlı işler için kullanmaları Vahabiliğin ortaya çıktığı döneme kadar uzanır. İngiliz sömürgeciliğinin organize ettiği Suudi Arabistan’ın kuruluşunda Vahabiler, El Suud kabilesiyle birlikte “asli unsur”du. Günümüzde El Kaide-İŞİD gibi dinci-terör örgütlerince temsil edilen Vahabilik, ortaya çıkış anından bu yana emperyalistlerle işbirlikçilerine hizmet etmiş, etmeye devam ediyor.

Türkiye’de CIA rehberliğinde Komünizmle Mücadele Dernekleri kuranlar, Endonezya’da komünistlerin toplu kıyımında tetikçilik yapanlar, Suriye’de mezhepçi terör estirenler, Filistin Kurtuluş Örgütü’ne alternatif diye sahaya sürülenler vb. hep siyasal islamcılardı. Son yıllarda bölgesel felaket boyutuna ulaşan dinci-terörün temeli ise, CIA-Pakistan istihbaratı tarafından Afganistan’da atıldı. Suudi Arabistan’daki ortaçağ artığı rejim ise onun hem ideolojik beslenme kaynağı hem finansörü oldu.

Afganistan’dan cihatçı terörün örgüt-lü saldırıya geçmesinin üzerinden 40’i aşkın yıl geçti. Bu ülke halen emperyalist işgalcilerin postallarıyla çiğneniyor yıkım, savaş, katliam gibi felaketler ise devam ediyor. Bir veba gibi taşınan cihatçılık onlarca ülkeye yayıldı. Pakistan, Cezayir, Irak, Suriye, Yemen, Libya, çok sayıda Afrika ülkesi halen bu vebanın bedelini ödüyor.

Emperyalist ve siyonist güçlerin yeni dönem hesapları gereğince, 80 ülkeden devşirilen tetikçiler 2011’de Suriye üzerine salındı. Bu caniler ordusunu içeride Müslüman Kardeşler’in artıkları kucaklarken, finansörler yine başta Suudi Arabistan başta olmak üzere Körfez şeyhleri oldu. Osmanlıyı hortlatma heveslerine kapılan AKP şefleri, “beklenen gün gelmiştir” diyerek bu yıkıcı savaşa balıklama daldılar.

Şam’daki Emevi camisinde namaz kılma hayalleri kuran Tayyip Erdoğan ve müritleri Suriye’yi yakıp yıkan bu cihatçı vebanın hamisi, organizatörü, lojistik destekçisi oldular, TIR filolarıyla silahlar taşıdılar. Son aşamada ise Türk ordusu ile cihatçı terör taburları aynı mevzide buluştu. Efrîn işgalinde kalkan olarak kullanılan cihatçılar, İdlib’i ilhak etme heveslerinin de esin kaynağı. Ne de olsa

din uğruna cihat ettiklerini söyleyen bu çetelerin misyonu, kendilerini besleyenler adına tetikçilik yapmaktan, bu uğurda insanlığa karşı ağır suçlar işlemekten ibarettir.

Emperyalist ve siyonist güçlerin “ılımlı İslam projesi”nin dolaysız ürünü olan AKP-saray rejimi, cihatçılarla aynı ideolojik kaynaktan besleniyor. Nitekim İŞİD barbarlığını savunan dönemin AKP’li Başbakanı Ahmet Davutoğlu, “Bunlar terörist değil öfkeli Sünni gençler” diye vaaz verebiliyordu. Bu zihniyeti temsil eden AKP-MHP koalisyonu ile dinci-terör örgütleri organik bir bütünün parçaları haline geldiler.

Suriye’de dinci rejim kurma hayalleri çökünce Efrîn’i işgal eden saray rejimi, İdlib’e de göz dikti. Fırat’ın batısını ilhak edebilmenin tek dayanağı, cihatçı örgütler olabilirdi. Rusya ile anlaşma yapmasına rağmen cihatçıları koruma ısrarı, AKP-MHP koalisyonunun bu aparatlarından vaz geçmek istemediğini kanıtlıyor. Türkiye’nin desteğine rağmen cihatçıların İdlib’de uzun süre barınmaları kolay değil. Zira Suriye ile müttefikleri gecikmeli de olsa İdlib’i cihatçılardan arındırma hareketini başlattılar.

Suriye’nin İdlib’i temizleme hareka-

tını sınırlasa da Rus emperyalizmi de bu kentten cihatçılara bırakılmasından yana değil. Saray rejimini sıkıştıran da Rusya’nın bu tutumudur. Bu durumda elde kalan tek seçenek, cihatçıları Libya’ya transfer etmektir. Nitekim bizzat Vladimir Putin İtalya ziyareti sırasında bu transferden söz etti.

Suudi Arabistan-Türkiye-Katar-Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Suriye halklarına karşı birlikte suç işlediler. Cihatçı terörün Suriye’yi kasıp kavurması için ellerinden geleni artlarına koymadılar. Ancak hezimete uğrayınca iki kampa ayrışıp çatışmaya başladılar. Bir tarafta AKP-saray rejimi ve Katar, diğer tarafta Suudi Arabistan, BAE ve Mısır...

Bu rejimlerin tümü de Amerikancıdır, -Mısır dışta tutulursa- cihatçı terörün farklı fraksiyonlarını destekliyorlar. Libya son dönemde bu iki gerici odağın çatışma alanı haline getirilmişti. AKP-Katar Trablusgarp’taki İhvanlı (Müslüman kardeşler) çetenin kurduğu El Serrac hükümetini desteklerken, diğer kamp Bin-gazi’deki General Halife Hafter çetesini destekliyor. Her iki taraf da dinci terörle iş birliği yapıyor, cihatçıları pervasızca kullanıyor.

Boyle bir aşamada İdlib’deki cihatçı-

ları Libya’ya transfer eden AKP-MHP koalisyonu ülkeyi mahveden savaş bataklığını daha da derinleştiriyor. Saray rejimi bu hamle ile hem cihatçıları “kurtarıyor” hem zayıf düşen İhvanlı çeteyi takviye ediyor. Ancak aynı zamanda Libya bataklığına da dalyor.

Libya’nın bazı bölgelerinde halen cihatçılar hakim. Zira ne İhvanlı hükümet ne de General Hafter o bölgelerde etkili olabiliyor. İki taraf arasında savaş devam ederken, cihatçıların etkinliği artıyor. Libya’yı kaosa sürükleyen emperyalistler ise hem iki tarafa silah satarak hem de ülkenin kaynaklarını yağmalayarak yıkımın durdurulmasını engelliyorlar.

Savaş aygıtı NATO’nun yedi ay süren bombardımanıyla Kaddafi yönetimi yıkıldıktan sonra tam bir kaosa sürüklenen Libya, dinci-silahlı çeteler tarafından parsellendi. Ancak Libya halkı bu çetelerin umurunda değil, zira tümü emperyalistlerle işbirlikçilerinin hizmetindedir. Libya’da, kaosun bitmesi bir yana, yıkıcı savaş tüm şiddetiyle sürüyor. Onlarca ülkede olduğu gibi cihatçılar halk için yaşamın cehenneme çevrilmesinde birinci dereceden rol oynayarak, emperyalistlere hizmet etmeye devam ediyorlar.

İsviçre’de gençliğin yönelimleri

İsviçre gençliği, genelde ciddi bir apolitizmin avucunda olmasına rağmen, ay-lardır iklim sorunları üzerinden sokaklara dökülerek, dinamik bir odak olduğunu kanıtlamış bulunuyor. Dünya genelinde yakıcı hale gelen iklim sorununa karşı oluşan tepkiyle beraber politiklaşıyor ve eylem deneyiminden geçiyor.

Bu eylemler döneminde gençliğe dair verilere bakmak yararlı olacaktır. İsviçre devleti her dört senede bir federal anket gerçekleştirerek, ülkedeki gençliğin yönelimleri, bakışı ve gidişatı üzerine fikir veren veriler sunuyor. En son anket 2018-2019 yılında gerçekleştirildiği halde araştırmadan çıkan veriler henüz yayınlanmadığı için, 2014-2015 döneminin verileri yansıtıyor. İsviçre medyasından çıkan haberlere göre, anket 19 yaş civarındaki 30 bin gence çeşitli sorular sorularak uygulanmış. Liseli yaşlarında olan gençlik üç gruba ayrılmış: meslek liseli, düz liseli ve lise eğitimi görmeyenler.

Meslek liselilere sorulan gelir sorusunda, daha lise çağında erkek-kadın arasındaki eşitsizliğin yüksek oranda yaşandığı görülüyor. Meslek liselilerinin %90’ının bir gelire sahip olduğu belirtiliyor. Erkeklerin elde ettiği gelir 1.000-2.000 frank arasında seyretmekteyken, kadınlar çoğu zaman 1.000 frangın altında bir gelir elde ediyorlar.

Ankete göre özel okulda ders görmüş olan öğrenciler eğitimlerinden ve işlerinden memnunar. Normal okula gidenlere nazaran mesleki eğitim sertifikası kazandıran eğitimleri tercih ediyorlar. Keza formasyonunu tamamlayanların sayısı oldukça düşük.

2014/15 verilerine göre, yabancılar ve eşcinsellere karşı gericilik 2010-2011 yılına göre azalmış. Yabancı düşmanlığı

ve homofobi (eş cinsellere ya da eş cinselliğe karşı duyulan korku, nefret, hoşnutsuzluk ve ayrımcılık) üzerine sorulan sorularda, yabancılara karşı düşmanlık gençliğin üçte birini, yani %33’ünü kapsıyor. Homofobi ise bir önceki ankete göre %20 oranına gerilemiş bulunuyor.

Soruların bir diğeri de kamu hayatındaki değerlerle özdeşleşmeye dair. Bu soruda gençlik suçlulara ve fitneçilere karşı uygulanan hukuk kuralarının daha sert bir şekilde uygulanmasından, daha ağır cezalardan yana. Daha fazla otoriter müdahaleyi benimseyen erkekler, şiddet yoluna başvurmaya hazır olduklarını beyan ediyorlar.

2014/2015 dönem anketi, politik olan gençliğin sağa doğru yönelişinin giderek daha merkezi bir bakışa kaydığını gösteriyor. Lise eğitimi görmemiş veya düz lise öğrencilerinin sola daha yakın oldukları, meslek liselilerin ise sağ eğilimli olduğu belirtiliyor.

İsviçre’de dikkat çekici bir diğer araştırma da Fribourg Sosyal Çalışma Yüksek Okulu ile Zürih Özel Yüksek Okulu’nun, gençlerdeki ideolojik bakış üzerine gerçekleştirdikleri anket oldu. 17-18 yaş arası 8 binden fazla gençle yapılan anket on ayrı kantonda gerçekleştirildi.

Araştırmaya göre “sol radikalizmin sağ radikalizme” göre bir nebze daha fazla olduğu görülüyor. Gençliğin politik anlayışında politik şiddetten ziyade teorik-ideolojik hedefler ağırlık oluşturuyor. Gençlik içerisinde %7 oranda bir sol aşırılıktan bahsedilirken, sağda %5,9 ve islamcılıkta da %2,7’lik bir oran ortaya çıkıyor.

Sol gençliğin %47,1’i anti-kapitalist bir bakışa sahipken, %27,1’i de devlet ve polise düşman gözle bakıyor. Bu kesimin %5,6’sı komünizmi, %8,1’i polise karşı şiddetti savunuyor, %4,4’ü de son 12 ayda şiddet içeren bir eylem gerçekleştirmiş bulunuyor.

Sağ gençlik içerisinde yabancı düş-

manı oranı %25,1’iken, kendisini milliyetçi ifade eden oran %21,7. %4,8’i yabancılara karşı şiddeti savunuyor, %5,4’ü diktatörlüğe olumlu bakıyor. %2,6’sı yabancılara veya solculara karşı fiziki şiddet veya maddi hasar içerecek bir eylem gerçekleştirmiş bulunuyor. Bir önceki araştırma ile kıyaslandığında, İsviçre’deki yabancı düşmanlığının gençlik içerisinde giderek azaldığı görülüyor. Bu, 2014’teki araştırmada %33’lük oranın 2018’deki bir başka ankette %25,1’e düşmesiyle de destekleniyor.

Toplamda %2,7’lik bir oranı temsil eden islamcı gençliğin %43’ünde batılı toplumlara dair olumsuz bir algı oluşmuş. %28,8’iyse geleneksel Müslümanlık kuralarına uymayanlara hasım gözle bakıyor. Araştırmaya katılan Müslüman gençlerin %3,7’si İsviçrelilere karşı düşmanlık duygusu beslerken, %5,1’i de Müslüman geleneklerine uymayanlara karşı şiddeti savunuyor.

Son bir bilgi olarak, tüm bu araştırmalar içerisinde erkeklerin kadınlara göre radikalizme daha fazla eğilimli oldukları aktarılıyor.

Bahsi geçen araştırmalara bakılırsa, İsviçre’deki gençlik içinde küçük oranlarda da olsa giderek sola yönelim dikkat çekiyor. Özellikle yabancı düşmanlığı konusunda gözle görülür bir düşüş yaşıyor. Bu bilgilerden yola çıkarak gelecek genç kuşağın, dünya sorunlarına ve mücadelelere dair duyarlılığının giderek yayılacağı söylenebilir.

Kaynak: www.lenouveliste.ch

İsviçre’de sendikal faaliyet nedeniyle işten çıkarma

İsviçre’nin Fransa sınırı Vaud kantonunda 370 işçiyi çalıştıran Dubois Déprez SA adlı saat fabrikasında sendikal faaliyetlerden kaynaklı bir sendika temsilcisi işten çıkarıldı.

Sendika temsilcisi fabrika içerisinde Unia sendikasına yüz kişiden fazla üye ile bir sendikal grup kurmuş, saatçilik mesleğinin toplu sözleşmesinin uygu-

lanması için prosedürlere başvurmuş ve özellikle bir atölyenin taşınma sürecinde tazminatların usule uygun ödemesi için taahhütte bulunmuştu. Bunun üzerine fabrika yönetimi “ciddi mesleki suistimal”le suçlayarak temsilcinin iş akdini usulsüzce feshetti.

İşten atma saldırısı 8 Temmuz Pazartesi günü Unia tarafından fabrika önün-

de protesto edildi. İsviçre Sendikalar Birliği (USS) de eyleme katıldı. Temsilcinin işten atılma nedenlerinin geçersiz olduğunu ve sendikal faaliyetler yönetimi rahatsız ettiği için işten çıkarıldığını ifade eden sendika, sendikal özgürlüklerin kısıtlandığını belirterek temsilcisinin işe iade edilmesini istedi. Temsilcinin işe iadesi için imza kampanyası başlatıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://manteo.org>

Kadınlar Clara Zetkin'e ne borçludur?

Ç. Petek

5 Temmuz 1857'de doğan, 20 Haziran 1933'te yaşamını yitiren Clara Zetkin, yaşamı boyunca Marksizme bağlı kalmış, özellikle kadın işçiler arasında bilimsel sosyalizmin yaygınlaşması için çalışmıştır. Onun kadın işçiler arasında sosyalist çalışmanın nasıl ele alınması gerektiğine ilişkin düşünsel katkılarının ve pratik deneyimin mirası oldukça önemlidir. 76 yıllık yaşamının büyük bir bölümünü devrim ve sosyalizm mücadelesiyle geçirmiş bu komünist kadının bıraktığı miras, işçi sınıfının ama özellikle kadın işçilerin mücadelesinde yol göstermeye devam etmektedir.

BİR DAVA İNSANI OLARAK CLARA ZETKİN

Clara Zetkin her şeyden önce bir dava insanıdır ve ölene dek öyle kalmıştır. Tüm yaşamını işçi sınıfının kurtuluşu uğruna mücadeleyle geçirmiş önder bir devrimcidir. Rahat bir yaşam yerine çoğunlukla yoksulluk ve zorluklarla geçen devrimci bir yaşamı tercih etmiştir.

Clara'nın örgütlü yaşamının başlangıcı, Bismarck hükümetinin 1878'de çıkardığı sosyalistlere karşı yasa nedeniyle baskı ve yasaklarla geçen zorlu bir döneme denk gelir. 1890'da Sosyal Demokrat Parti'ye (SPD) dönüşecek olan Almanya Sosyalist İşçi Partisine (SAP) üye olur. Bu baskıcı dönemde İsviçre'de, Paris'te devrimci görevlerini sürdürür. Partisinin yeraltı yayınının çıkartılmasında ve dağıtılmasında görev alır. Paris'te olduğu süreçte Fransız İşçi Partisi içinde de çalışma yürütür. Özellikle Paris'te Marx'ın kızı Laura Lafargue ile birlikte işçi kadınlara yönelik çalışmalar yapar. Kendisi gibi devrimci olan eşiyile (Ossip Zetkin) birlikte sürgün yaşamında ve eşini genç yaşta kaybettikten sonra iki çocuğuyla birlikte yoksulluğun ve yokluğun her türlüünü çeker. Ancak bu zorluklar onu mücadelesinden bir an bile alıkoymaz.

1890 yılında Bismarck'ın görevden ayrılması ve anti-sosyalist yasanın yürürlükten kaldırılması sonrasında Almanya'da baskı dönemi sone erince ülkesine döner. O Marksizm konusundaki teorik birikimini her yerde ve her alanda değerlendirmiş, düşünsel katkılarının yanı sıra pratikte de devrimci görevlerini örgütlü bir kimlik ve adanmışlıkla yerine getirmiştir. Mitinglerde ve sendikalarda yaptı-

ğı konuşmalar yasaklamış ya da hakkında davalar açılmıştır. Polis soruşturmaları, vb. onu hiçbir zaman yıldırmamıştır. Sadece büyük şehirlerde değil, pek çok küçük sanayi bölgesinde ve taşrada da çok sayıda konuşma yapmıştır. Öyle ki bir yıl içinde 340 toplantı yaptığı belirtilmektedir.

MARKSİZME SADIK BİR SAVAŞÇI

Clara SPD içinde gelişen oportünizmle karşı, marksist bakış açısına sahip çıkarak yanıt vermiştir. 1891 yılında Erfurt Kongresi'nde benimsenen yeni programla parti içinde revizyonist ve oportünist görüşler gelişir.

Clara Almanya'ya döndükten sonra yerleştiği Stuttgart'ta yaşanan bir örnek dikkate değerdir. Stuttgart belediye meclisinde burjuva partiler Bismarck için yüksek saygı gösteriminde bulunurken, sosyal demokrat parti grubunun lideri de buna katılır. Bunu, sosyal demokrat olarak görgü kurallarının dışında kalmamak gerektiği ile açıklar. Clara bir toplantıda bu tutumu eleştirerek, onun belediye meclisinde, terbiyesini kanıtlamak ve sosyal demokrasinin bir temsilcisi olarak anti-sosyalist yasanın ana failine saygı göstermek için bulunmadığını, aksine orada sınıf görüşünü temsil etmek üzere bulunduğunu söyler. Bu eleştirisi üzer-

ne Clara'ya, henüz çok genç olduğunu, ayrıca bir kadın olarak bu tür ciddi parti sorunları hakkında yargılarda bulunamayacağını belirtir. Bu yanıt, Alman sosyal demokrasisi içinde oportünizmin nasıl yaşam bulduğunu gösteren önemli örneklerden biridir.

1894 yılında ise Frankfurt Parti Kongresi'nde tarım komisyonu tarafından hazırlanan revizyonist tarım programı taslağına karşı çıkar. Engels'in de sert eleştirdiği bu program taslağını hazırlayan komisyonda August Bebel ve Wilhelm Liebknecht de yer almaktadır. Bir sonraki Breslau Parti Kongresi'nde bu taslak reddedilir. Eleştirileri ile bu sonuca katkısı olanlardan biri de Clara'dır.

1898'de belirgin hale gelen Bernstein revizyonizmine karşı, başında bulunduğu gazetesi *Eşitlik* aracılığıyla mücadelesini veren Clara, Stuttgart'ta yapılan parti kongresinde revizyonizme karşı mücadelede Rosa Luxemburg ile aynı tutumu alır. Bu tanışma aynı zamanda sıkı bir dostluk ve yoldaşlığın da başlangıcıdır. Onları, partinin marksist prensiplere bağlı kalması amacı birbirine kenetlemiş ve yoldaşlıkları büyük bir dostlukla perçinlenmiştir.

Clara, Rosa ile birlikte 1905 Rus Devrimi'ni ilk alkışlayanlardır. Franz Mehring'in daha sonra yazacağı üzere, "Partinin onları iki kadın kurtarmıştı."

Parti içinde gelişen reformist ve oportünist eğilimlere karşı mücadelede Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht ile birlikte hareket eden Clara, 1905 Rus Devrimi sonrasında Bolşeviklerin mücadele deneyimleri olarak parlamento dışı mücadeleyi, sokak gösterilerini, politik grevleri inceliyor ve Almanya'da da kullanılması gerektiğini savunuyordu. Parti yönetiminin bu yöntemlerden ısrarla uzak durmasını *Eşitlik*'te yer alan makaleleriyle ve kongrelerde kürsüden eleştiriyordu.

1917'de de net bir şekilde Bolşeviklerden yana saf tutarak, Ekim Devrimi'ni zamansız bulan ve öğretilerinin Almanya'ya uyarlanamayacağını kanıtlamaya çalışan Kautsky gibi merkezci sosyal demokratların devrim kaçkınılığını ifşa ediyordu: "Rus proleterleri ve köylüleri devrim için, devlet iktidarının ele geçirilmesi için yeterli olgunluğa erişmişlerdir. Çünkü devrimi, devlet iktidarını istemektedirler ve mücadeleden korkmamaktadırlar."

Ve şöyle devam ediyordu: "Bana göre, tarih, proleterlerle köylülerin iktidarı ele geçirme hakkıyla ilgili teorik soru ve cevap oyunu konusunda kararını vermiştir. Önümüzde duran Ekim Devrimi'nin devasa varlığıdır ve sıcak nefesiyle uluslararası proletaryaya doğru şöyle seslenmektedir: Ben varım, var olacağım da! Peşimden gelin!"

(Devam edecek...)

Kadın üniversiteleriyle ne amaçlanıyor?

Geçtiğimiz hafta G-20 liderler zirvesi için Japonya'ya giden Tayyip Erdoğan'ın, Mukogawa Kadın Üniversitesi'nde yaptığı konuşma üzerinden Türkiye'de de kadın üniversitesi kurulması gündeme geldi. "Tek adam"ın YÖK'e verdiği talimatın ardından kadın üniversiteleri tartışmaları başladı.

JAPONYA'DAKİ KADIN ÜNİVERSİTELERİ

Tayyip Erdoğan'ın sözde "kadınların-kız çocuklarının eğitim olanaklarının pozitif temelde artırılması" gerekçesiyle gündeme getirdiği kadın üniversiteleri, Japon modeline dayanıyor. Peki Japonya'da kadınların durumları nasıl ve aynı zamanda Japonya'da kadın üniversiteleri ne ifade ediyor?

Sanayi ve teknolojik anlamda gelişim düzeyiyle dünyanın 3. büyük ekonomisi olan Japonya'da kadınların durumu bir hayli kötü. Öyle ki, Dünya Ekonomik Forumu'nun 2018 yılında açıkladığı Dünya Cinsiyet Uçurumu raporuna göre, Japonya dünya sıralamasında 110. sırada yer alıyor. Kadınların toplumsal yaşama ve eğitime katılımı konusunda bu veri bir fikir veriyor.

Kadınların toplumsal konumunu, Japonya'da kapitalizmin kendine özgü tarihsel gelişim süreçleri içinde ele almak gerekiyor. Uzun yıllar feodal yapının egemenliğinin hüküm sürdüğü Japonya'da kadınların temel sorumluluğu ev ve çocuk bakımı olarak görülüyor, geleneklere göre kadınların sözlerinin hiçbir hükmü bulunmuyordu. Kadınların eğitim olanaklarından bile yoksun olduğu bir tabloda, burjuva anlamda reform adımlarının atıldığı 19. yüzyılın sonlarında kadınların yaşamında esaslı bir değişiklik gündeme gelmezken, batıda kapitalizmin gelişiminden esinlenen kimi burjuva kadınların girişi ile kadın üniversiteleri gündeme geldi. İlkokuldan itibaren eğitim olanakları kısıtlı olan kadınların, yüksek öğrenime erişebilmeleri olarak yansıtılan kadın üniversiteleri, döneminde ileri bir adım olarak gözükmekle birlikte, kadınların toplumsal hak eşitliğini değil, burjuva kadınların sınırlı düzeyde de olsa eğitim hakkını içeriyordu. Bunun muhtevasını ise, kurucularının ifadesi ile, "her istenileni yapan ve zarif kadınlar" yetiştirmek oluştuyordu.

20. yüzyılın ilk dönemlerinde, dünya ölçeğindeki toplumsal ve siyasal gelişmelere paralel olarak, kadınların konumlarında kısmi gelişimler olmasına rağmen, kadınların toplumsal yaşama katılması asıl olarak ikinci paylaşım savaşı sonralarına denk gelir. 2. Dünya Savaşı'nda yaşadığı ağır yıkımın ardından, işçi ve emekçilerin kurlsız ve vahşice sömürülmesi üzerinden yükselen Japon kapitalizmi, kadınların toplumsal yaşama katılımını ise, sistemin ihtiyaçları temelinde ele alır. Öyle ki, doğumları geciktireceği ya da doğum oranlarını azaltacağı gerekçesiyle kadınların yüksek öğretime katılımı da engel olarak görülür. Özetle kadınlar, Japon sermayesi için ya bizzat ucuz işgücüdür ya da sermayenin ucuz işgücü ihtiyacını karşılayacak yeni ve genç nesillerin üretimi için kuluçka makinesi olarak görülmektedir.

Kadınların eğitimi de bu bakışa paralel olarak, cinsiyetçi ve kadına biçilen roller temelinde gerçekleşmektedir. Tayyip Erdoğan'ın ve ardından yandaş basının övgüler düzdüğü kadın üniversitelerindeki eğitim ise, kadınlara biçilen rolleri ve kadın emeğinin değerlendirilebileceği alanları içermektedir: Çocuk eğitimi, sağlık ve spor bilimleri, yiyecek bilimleri ve beslenme, hemşirelik vb...

Bu sınırları aşanlar, tüm engellere rağmen farklı alanlarda gelişim sergileyen kadınlar ise, bin bir engelle karşılaşmaktadır. Birtakım verilere göre, binlerce üniversite mezunu kadın, cinsiyet

ayrımcılığından kaynaklı işten ayrılmak zorunda kalıyor. Bu yıl Tokyo Tıp Fakültesi'ndeki bir olay, bu yaklaşımın vahametini gösteriyor. Tıp Fakültesi giriş sınavında erkeklerden daha yüksek puan alan kadın adayların puanları düşürülerek, bu puanlar erkek adayların puanlarına ekleniyor. Yönetim ise ibretlik savunmasında, "kadın doktorların çocuk sahibi olduklarında nasıl olsa işi bırakacak olmalarını" gerekçe olarak gösterebiliyor.

Japonya örneği de bu düzende kadın sorunundaki temel gerçeklere ayna tutmaktadır. İşçi hareketinin ve sosyalist hareketin kadın sorunundaki tüm kazanımlarına rağmen, burjuva kapitalist düzen, en temel demokratik hakları bile çözebilme yoksundur. Biçimsel temelde de olsa kadın-erkek eşitliği dahi söz konusu değildir. Çağın "mucizesi" olan Japonya'da da demokrasinin kalesi olan İsviçre'de de...

AKP, KADIN ÜNİVERSİTELERİ İLE NEYİ HEDEFLİYOR?

Gelelim Tayyip Erdoğan AKP'sine... AKP şefi Erdoğan, Japonya'da kadınların yüksek öğrenime ulaşmasının bile olanaklı olmadığı bir dönemde, burjuva kadınların toplumsal konumlarını güçlendirmeleri için gündeme gelen ve bugün de sistemin kadınlara biçtiği rolleri pekiştirmeye hizmet eden kadın üniversitelerini neden gündemleştiriyor?

Gelinen aşamada AKP, kapitalist sistemin cinsiyetçi eğitim sisteminin üstüne

bir tuğla daha ekleyerek, aynı zamanda dinci-gerici toplum projesine uygun nesiller yetiştirebilmek amacıyla Japon modeli kadın üniversitelerini gündeme getiriyor.

Kadın ve erkeklerin ortak sosyal yaşamları birbirinden kopartılmak isteniyor. Böylelikle, kadınlarla erkekleri birbirlerinden ayırtmaya çalışarak, haremlik-selamlık bir toplumun, haremlik-selamlık üniversitelerinin kurulması hedefleniyor.

Bugün her ne kadar üniversiteye giren kadın ve erkek öğrencilerin sayısı birbirine eşit olsa dahi, toplumsal yaşamda kadın-erkek eşitliğinin olmadığı, daha çocukluktan itibaren eşit koşullarda eğitim olanaklarının bulunmadığı, eğitimin her aşamasında cinsiyetçiliğin olduğu bir düzende yaşıyoruz.

Kadın üniversiteleri, biralalım kadınlar için pozitif ayrımcılığı, ayrımcılığı derinleştirerek bir dizi mesleki alanın kadınlara kapatılması sonuçlarını doğuracaktır. Kadın öğrencilerin, tam da cinsiyetçi bakışın ürünü olarak, kadınlarla özdeşleştirilen alanlara yönlendirilmelerine ve bu alanlarda yoğunlaşmalarına yol açacaktır.

AKP, Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla, kadın üniversitesinin adımlarını atar mı bilinmez. Ancak üniversiteler de dahil, toplumsal yaşamın her alanında kadın-erkek eşitliği mücadelesi, sermayenin demir yumruğu AKP'nin politikalarını da parçalayacaktır.

Eğitim Sen'den 'kadın üniversitesi' açıklaması: Eşit ve özgür yaşamak istiyoruz!

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim Sen), Erdoğan'ın Japonya'daki 800 üniversitenin 80'inin kadın üniversitesi olması üzerinden YÖK'e verdiği talimata karşı açıklama yaptı.

Açıklamada, karma eğitimi ortadan kaldırmak için her fırsatı kullanan AKP şefinin "YÖK Başkanı'na hatırlatıyorum, çalışmanı da buna göre yap. Türkiye de benzer bir adımı atmalı" talimatının üzerinden bir hafta geçmişken TBMM'ye sunulan 11. Kalkınma Planı'nda 'Japonya örneği incelenerek sadece kadın öğrencilerin kabul edildiği kadın üniversiteleri kurulacaktır' maddesinin yer alması teşhir edilirken şunlar söylendi: "Bir ülkenin cumhurbaşkanı; küresel toplumsal cinsiyet eşitsizliği raporunda 110. sırada olan Japonya'da 'kadın üniversiteleri' olduğunu, 19. yüzyılda başlatılan bir uygulamayı 165 yıl sonra birdenbire fark ediyor; Türkiye'ye gelir gelmez YÖK'e kadın üniversiteleri kurulması için hazırlık yapın direktifi veriyor; bu açıklamanın hemen devamında da kadın üniversiteleri maddesi 11. Kalkınma Planı'nda yer alıyor. Kalkınma Planı hazırlanması ile ilgili usulen de, göstermelik de olsa bir süreç işletilmesi, sosyal taraflarla görüşülmesi gerekirken bu usule dahi uyma ihtiyacı hissedilmemiştir."

Salt Erdoğan'ın bir talimatı üzerine böylesi bir adım atılması ve 17 yıllık AKP döneminde "eğitim reformu" adı altında hayata geçirilen benzer uygulamaların arkasında yatan nedenlere ilişkin ise, "Yıllardır Türkiye'deki eğitim sistemi cinsiyetçi, milliyetçi, gerici, piyasacı ideoloji çerçevesinde baskıyla dönüş-

Otoriter-gerici ataerkilliğin uzantısı olan bu anlayışın "Kadınları gelecekte yalnızca kadınlara hizmet verebilecekleri toplumsal cinsiyet rollerine göre mesleklere hapsetme, kamusal toplumsal alandan dışlama hazırlığı" olduğu vurgulandı.

türmeye çalışan AKP hükümetleri, son yıllarda eğitim kurumlarında yaptığı düzenlemeler ile doğrudan kadınların kazanımlarını ve yaşam alanlarını daraltmayı amaçlayan kadın düşmanı politikaları uygulamaya başladı. Yükseköğretim kurumlarında toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmek ve toplumsal cinsiyet temelli şiddeti önleyebilmek için alınan bütün önlemleri geçtiğimiz yılın sonunda bir kalemde silip atan YÖK, şimdi 'Tez kadın üniversiteleri kurula!' fetvasını hayata geçirmek için çalışmaya başladı" denildi.

Karma eğitime her dönem karşı çıkan

AKP ve onun öncülü olan siyasal anlayışların 12 Mart'ın ardından çıkarılan Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan "karma eğitim" ilkesini "ideolojik bir fırsat" olarak görüp imam hatip okullarına kız öğrencilerin alınmasını sağladığı hatırlatıldı.

Bunu izleyen 25 yılın hızla imam hatiplerin 'kız okullarına' çevrildiği bir süreç olarak işletildiği ve 28 Şubat sonrası bu okulların orta kısımlarının kapatılmasıyla ortaya çıkan boşluğun cemaatler, tarikatlar eliyle kapatıldığı belirtildi.

Açıklamanın devamında ise şunlar

söylendi: "Kız çocuklarının yarısının ilköğretimden ortaöğretime geçişte eğitim hakkında vazgeçmek zorunda bırakıldığı, aile ve 'mahalle' baskısı altında kadınların yoğun şiddete maruz kaldıkları, gerçekte erkeklerle kadınların, kadın saygınlığı zedelenmeden bir araya gelebildiği toplumsal alanların son derece sınırlı olduğu, üniversite çağındaki her on genç kadından ancak birinin yükseköğretim görebildiği, çalışabilecek durumdaki her on kadından ancak üçünün iş gücü piyasasında yer bulabildiği ülkemizde yaşadığımız bu gerçeklik iktidarın kadınları yok sayan politikalarının sonucudur."

Otoriter-gerici ataerkilliğin uzantısı olan bu anlayışın "Kadınları gelecekte yalnızca kadınlara hizmet verebilecekleri toplumsal cinsiyet rollerine göre mesleklere hapsetme, kamusal toplumsal alandan dışlama hazırlığı" olduğu vurgulandı.

Üniversiteleri üniversite yapanın bilim, bilimsel eğitim olduğu; toplumsal cinsiyet eşitliği ve karma eğitimin bilimsel eğitimin temel ilkeleri olduğu belirtilen açıklama şu ifadelerle sona erdi: "Bizler, eğitim emekçileri olarak eleştirel, sorgulayıcı, laik, demokratik, bilimsel, anadilinde, karma eğitim sistemi sonuna kadar savunacağız. Gelecek kuşakları karanlığa teslim etmeyeceğiz."

Küçükçekmece EKK'dan piknik

Küçükçekmece Emekçi Kadın Komisyonu (EKK) 7 Temmuz'da piknik-forum düzenledi. Sabah saatlerinde bir araya gelen emekçi kadınlar ortak sofraya kurarak kahvaltı yaptılar. Kahvaltının ardından forum gerçekleştirildi.

Forumun temel gündemini seçim değerlendirmesi oluşturdu. Emekçi kadınların bir kısmı AKP'nin sandıkta geriletilmiş olmasının önemli bir başarı olduğunu ifade ettiler. Ancak yapılan pek çok konuşmada AKP'yi sandıkta elde

edilen başarılarla geriletmenin tek başına bir şey ifade etmeyeceği söylendi. Geçmiş seçim deneyimleri ve AKP öncesi hükümetlerden örnekler verildi. AKP iktidarının arkasındaki kapitalist düzen gerçekliği teşhir edilerek, işçi-emekçi kadınların erkek sınıf kardeşleriyle birlikte birliğini güçlendirip, mücadele etmekten başka bir seçeneği olmadığı ifade edildi.

Forumun diğer gündemini AKP'nin gerici politikaları, özellikle de eğitimin

gericileştirilmesi politikaları oluşturdu. İlkokula giden çocuğu olan anneler kendi yaşadıkları üzerinden örnekler verirken üniversite öğrencileri de üniversitelerde ve yurtlarda karşı karşıya kaldıkları gerici uygulamaları anlattılar.

Forum, kıdem tazminatının fona devrinin tartışılması, DEV TEKSTİL'in kıdem tazminatı anketi ve önümüzdeki günlerde İşçilerin Birliği Derneği'nde gerçekleşecek olan "İşçi Forumu"nun planlanması ile sonlandırıldı.

Güvencesiz bir kamu çalışanının kıdem tazminatı mücadelesi

Kıdem tazminatının gaspına karşı mücadelem 2012 yılında başladı. 2012 yılında, kamuda sözleşmeli olarak çalışan 16 yıllık bir büro elamanı iken, hesabıma 40 bin lira yatırıldığını, dolar alıp faize yatırırsam 2 senede 60 bin olacağını söyleyip durumu kurtarmaya çalışan bir müdür ve önüme konan fesih belgesi ile karşı karşıya kaldım. Dünyam başıma yıkıldı. 18 yaşından beri her anlamda olgunlaştığım, emek verdiğim işim elimden alınıyordu. Şerhli olarak o belgeyi imzaladım. Mücadelem o gün bugündür devam ediyor.

Tazminatımdaki eksik hesaplamadan kaynaklı henüz daha sonuçlanmamış bir davam sürüyor. Çalıştığım kamu kuruluşundan ayrıldıktan 22 gün sonra başka bir iş akdi ile farklı bir ilçede göreve başladım. Ama artık “sözleşmeli” personel değil, “ücretli” personel olarak... Yeni işimde ücretli olmanın verdiği sıkıntıları yaşadım. Bu sıkıntılar sınıf ayrımı ile alakalı sıkıntılardı. Kamu kurumlarında kadrolu-sözleşmeli-ücretli ayrımı göz çıkarırcasına yapılır. Söylemleri oldukça yaralayıcıdır. Oradaki mücadelemi başarıyla sürdüremememin tek nedeni sınıf bilincimin olmamasıydı. Kendi isteğimle iş akdimi sonlandırmak durumunda kaldım. Ondan sonra her şey daha zor oldu benim için, çünkü hiçbir özel sektörde iş bulamadım. 16 yıl gibi uzun bir süre kamuda büro elemanı olarak görev almış olmam sebebiyle özel sektörün hiçbir alanında (çaycılık da dahil olmak üzere), hiçbir departmanda bana iş verilmedi. Gerekçeler sudan bahanelerdi.

Tam 36 ay sürdü çaresiz sandığım bekleyiş. Tüm cesaretimi yeniden topladığım vakit aynı iş üzerinden farklı ilçeler ile görüşmelere başladım. Artık kaldığım yerden devam etmem gerekiyordu. Sistemin partileri, sistemin adamları ve görüşmem gereken birçok kişi beni öğretilmiş çaresizlikle sınıyordu. Bu kısır dön-

güde belirli bir zaman kaybettim. Daha sonra bireysel mücadelem ses verdi ve yine bir ilçede görevime başladım. “Asgari ücret düzeyinde” 16 yıllık deneyimle kaldığım yerden(!) devam ettim. Bu beni yıldırmadı. Çünkü bir kadın olarak iş hayatının içinde olmak, aktif olmak beni yeniden kendime getirmişti. İşimi tüm hızıyla ve coşkuyla sürdürüyordum. Beni mutlu eden tek şey bildiğim işi yapmaktı.

Yine normal bir çalışma günüydü ki, cep telefonum çaldı. Daha önceki görüşmelerde telefonumu not etmiş, vakıf olduğum işlerden haberdar bir şube müdürü telefonumu işçi kadrosunda bulunan bir arkadaşına vermiş. Telefonun diğer ucundan gelen ses, “Sizi ücretli olarak bizim ilçede göreve başlatmak istiyoruz. ... Şube müdürümüz filanca sizle bizzat görüşmek ister” dedi. Ben de “Göreve başladım, teşekkür ederim, şu an çalışıyorum, işimden memnunum” dedim ve

telefonu kapattım. Daha sonra aynı ses tekrar beni aradı ve Şube Müdürünün mutlaka benimle görüşmek istediğini, iş çıkışında taksi paramı ödemek kaydıyla mutlaka görüşmeye gelmemi istediğini söyledi. “Peki öyleyse” dedim. Mesai bitiminde Şube Müdürü ile görüşmek üzere yola çıktım. Minibüs kullanarak onların taksi ücretini kabul etmeden oraya vardım. İlçe Müdürü ve bahsi geçen Şube Müdürü beni bekliyorlardı. Konuya girildi ve bana önemli bir bölümde personelin olmadığını ve bu bölüm için acilen benim gibi kalifiye bir eleman ihtiyaçları olduğunu söylediler. Mevcut işimdeki şartların bir tık üzerinde öneriyle göreve başlamamı sağladılar.

Göreve başlamamı nasıl sağladılar, onu da hemen aktarayım. Asgari ücret+yemek+yol! Hani tekstil ilanlarında yazılır ya SSK+yemek+yol diye, işte kamunun da hiçbir farkı yok. Zihniyet patron zihniye-

ti. Bir önceki çalıştığım ilçede hem asgari ücretli olup hem yemek ücreti hem yol ücreti ödediğim için asgari ücretin altında bir yaşam mücadelesi veriyorken, artı yol, artı yemek kötünün iyisi bir duygu yaşattı bana. Oraya başlamama neden aslında şuydu: Çalıştığım eski müdürlüğümde sigortam sürekli bir bilgisayar firması üzerinden yatırılıyordu ve temizlik elemanı olarak çalışıyor gösteriyorlardı. Bu beni rahatsız ediyordu. Söylemde kalifiye eleman, önemli bölümde, önemli konumda, diğer yandan hiçbir sosyal hakkımı vermeden çalıştırıyorlardı. Bu sebeple yeni öneri o anda çok cazip geldi ve yeni işime başladım. (Yeni şubemdeki “Yemek+çay+su benden” diyen, kendini fıstık fabrikasının tonton patronu sanan müdürümü de söylemeden geçemeyeceğim.)

Buradaki serüven de tam 2 yıl sürdü. Bu serüveni sallandıran da özlük haklarının bir anaokulundan karşılanıyor olmasaydı. Okul müdürünün rotasyona tabi atamayla başka bir ilçeye tayini çıktı. Müdürün gitmesinden önce okulun devir teslimi yapılırken, sanki ben de devir teslim yapılacak bir demirbaşmışım gibi beni de işten çıkarttılar. Korkuları, yeni gelecek müdürün, “Bu kişi okulda çalışmıyor, ilçede çalışıyor. Ücreti neden okuldan ödeniyor?” demesi idi.

O gün İlçe Müdürü beni yanına çağı-

Hükümetten kamu işçisine sefalet teklifi: Yüzde 5 zam

Hükümet, yaklaşık 200 bin kamu işçisini ilgilendiren toplu sözleşme sürecine ilişkin telifini açıkladı. Çalışma Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, toplu sözleşme görüşmelerini yürüten Türk-İş'e zam tekliflerini sundu. Hükümet tarafından

sunulan ve enflasyonun dahi altında kalan teklifte, işçilerin ücretlerine ilk altı ay için yüzde 5, ikinci altı ay içinse yüzde 4 zam yapılması ön görülüyor. Maaşı 3500 TL'nin altında olanlar için de artı 60 TL verilmesi teklifte yer alıyor.

Türk-İş Başkanı Ergün Atalay da konuya ilişkin yaptığı açıklamada, “Bu teklifin kabul edilir, müzakere edilir bir tarafı yok” dedi ve masa başında anlaşma sağlanamaması durumunda greve gideceklerini söyledi.

rı, “Seni A okulundan alıp B okulunda sigortalı göstererek göreve başlatıyoruz” dedi. “Beni neden görevden ayırıyorsunuz? O okuldan bir müdür gidiyorsa yenisi gelecek. Benim de ilçede çalıştığımı ama özlük haklarımın da bu okuldan ödendiğini söylemek bu kadar zor mu?” dedim. “Siz neyin temizliğini yapıyorsunuz?” dediğimde ise Müdür bana, “Biz seni mağdur etmiyoruz ki, hemen yarın sigortan diğer okuldan başlatılacak” demez mi. “E peki benim tazminatım ne olacak?” dediğimde ise aldığım yanıt pes dedirten cinstendi. “Biz zaten sizi okullar üzerinden çalıştırıyoruz. Okul Müdürlerine yük oluyoruz” cevabını alınca, “Ben size yük değilim, yükünüzü almaya geldim. Beni işe alırken siz bana bunu söylemiştiniz” dediğimde, İlçe Müdürü, “Seni buraya İlçe Şube Müdürü aldı” yanıtını verdi, ki o da ayrılmıştı.

Laf arasındaki hadsiz cümleler artık beni incitmiyordu. Onlara göre beni işe devam ettiriyor olmaları mağduriyetimi gidermeye yetiyordu. Ama benim için mesele tazminatımın gasp edilmesiydi. “Ben okullardan, ilçeden zengin değilim.” dedim ve odadan çıktım. Derhal CİMER’e durumu aktardım.

Ben bu yaşadıklarımı dillendirdim diye “ortalığı velleveye veriyor” oldum. Diğer ücretli personel arkadaşlara emsal teşkil ediyordum, “Gerekirse tüm ücretlileri çıkarırız” tehditleriyle karşılaştım. Ücretli arkadaşlarımı huzursuz eden ifadeler kullanmaya başladılar ve ücretli çalışan arkadaşlarım beni haksız görmeye başladılar. Ben de bu mücadeleden sadece kendim için olmadığını, bu mücadelenin hepimiz için olduğunu ifade ettim. Hak verenler de oldu sesini çıkartmayanlar da oldu.

Ben bunları konuştuktan sonra bir başka arkadaşım, “Beni de bir okuldan çıkartmıştınız, haklarımı verin” demeye başladı. Arkadaşa, “Aman sus arkadaşım, ne yapıyorsun? Bak senden yemek ücreti almayacağız. Sen sesini çıkarma, zaten ondan (beni kastederek) da daha fazla maaş alıyorsun” dediklerinde, o arkadaşımın sesi kesildi. O arkadaşım, “Siz bu sisteme karşı sesinizi çıkarmadığınız sürece sadece beni arkamdan takdir ederek bir yere gelemezsiniz. Bir arpa boyu yol kat edemezsiniz” dedim. Müdürün karşısına geçip el pençe divan durup, “Bu arkadaş fevri davrandı” diyeceksiniz. Ama tazminatımı aldığım anda ise “Helal olsun, dediğini yaptın. Tuttuğunu kopardın. Aslansın, bir tanesin” diyeceksiniz. Bu işçi sınıfının kendi gücünün farkında olmaması gibi vahim bir gerçeklik. Ben mücadelemi verilen gazla değil sistem ve adamlarıyla mücadele ederek kazandım.

ÜCRETLİ BİR KAMU ÇALIŞANI

TÜSİAD’dan yeni döneme dair beklentiler

TÜSİAD Başkanı Simone Kaslowski Anadolu Ajansı’na verdiği demeçte, Merkez Bankası’na yapılan atamadan, ülkedeki ekonomik krize dair bir dizi konuya değindi. Merkez Bankası’nın bağımsızlığının önemine vurgu yaparak atama kararını ‘üstü kapalı’ eleştiren Kaslowski, finansal istikrar ve rejimle ilgili düzenleme konuları üzerinde durdu.

“BAĞIMSIZ MERKEZ BANKASI” VURGUSU

Kaslowski’nin Merkez Bankası Başkanlığı’na yapılan atamayla ilgili ifadeleri şu şekilde:

“Merkez Bankası bağımsızlığı makro ekonomik istikrar için şarttır. Kanunlarımıza göre, Merkez Bankası, hükümetle birlikte karar verilen hedeflere ulaşmak amacıyla araç kullanma bağımsızlığına sahip... Faiz, rezerv, karşılık oranı, çeşitli opsiyon mekanizmaları dahil olmak üzere pek çok aracı kullanabilir. Faiz indirip indirmeyeceğine Merkez Bankası yönetimi karar verir. Dünyada bize benzer ülkeler arasında en yüksek enflasyona sahip ülke olarak Merkez Bankası bağımsızlığına fazlasıyla özen göstermeliyiz. Finansal istikrarı sağlamak için enflasyon hedeflemesi yapan bağımsız bir Merkez Bankası’na ihtiyacımız var. Bu çok net.”

TÜSİAD REJİME AYAR YAPILMASINI BEKLİYOR

Kaslowski’nin bir diğer eleştirisi ise başkanlık rejimiyle ilgili oldu. 24 Haziran 2018 erken seçimiyle devreye sokulan rejimin “bazı sorunları olduğu hepimizin malumu” diyen Kaslowski şöyle konuştu:

“Belki bir anlamda çok da iyi hazırlanmamıştık, belki bazı sakıncaları da uygulamada fark ettik diyebiliriz ama bu sistemde bazı sorunlar olduğu hepimizin malumu. Bu sakıncaları gidermeye odaklı anayasal değişikliklerin yapılacağı yönünde çalışmalar olduğunu duyuyoruz. Bunların hem süratle hazırlanmasını bekliyor, hem de sistemi yeni denge ve kontrol mekanizmalarıyla destekleyecek değişiklikler görmeyi umuyoruz.”

lanmamıştık, belki bazı sakıncaları da uygulamada fark ettik diyebiliriz ama bu sistemde bazı sorunlar olduğu hepimizin malumu. Bu sakıncaları gidermeye odaklı anayasal değişikliklerin yapılacağı yönünde çalışmalar olduğunu duyuyoruz. Bunların hem süratle hazırlanmasını bekliyor, hem de sistemi yeni denge ve kontrol mekanizmalarıyla destekleyecek değişiklikler görmeyi umuyoruz.”

“EKONOMİDEKİ TIKANIKLIĞIN AÇILMASI GEREKİYOR”

TÜSİAD’ın geçmiş açıklamalarında da dile getirilen “yapısal reformlar” konusunu es geçmeyen Kaslowski, bu kapsamda uygulanacak sosyal yıkım saldırıları beklentilerini dile getirdi ve 4 yıllık seçimsiz sürece işaret etti.

Ekonomideki krizle ilgili finansal istikrarın önemine değinen Kaslowski, tasarruf ihtiyacına işaret ederek kıdem tazminatı fonu ve BES gibi uygulamalara dair dileklerini de açık etmiş oldu. Bununla birlikte öncelikle ekonomideki tikanıklığın açılması gerektiğini öne süren Kaslowski şu ifadeleri kullandı:

“Şirket bilançoları döviz cinsinden yüksek borçluluk nedeniyle sıkışmış durumda. Yeniden yapılandırılmalarla kredilerdeki sorunlar ertelendi, bugüne gelindi. Daha fazla uzatalım ve sorun yokmuş gibi davranalım diyemeyiz. Artık ödenemeyecek sorunlu kredilerin sistemden temizlenmesi gerekiyor ki verimli alanlara taze kaynak akışı sağlansın.”

DIŞ FİNANSMANA BAĞLILIK VE BEKLENTİLER

Finansal alanda şirket borçlulukları-

na, takipteki kredilerdeki artışa ve bankalar üzerindeki yüklere değinen Kaslowski, “Burada batan bir gemi varsa, belki de batması gerek” diye konuştu. Kaslowski Türkiye kapitalizminin krizini aşmada da emperyalist sermayeden beklentilerini yineledi ve dışarıya güven verme ihtiyacına işaret ederek şu vurgularda bulundu:

“Stratejik hedefimiz AB üyeliği konusunda ilerleme sağlanması bize ekonomi alanında ciddi ivmelenme ve kredibilite sağlayacaktır. Ülkemizdeki yatırım ortamına çok pozitif etkileri olacaktır. Dünyada faizlerin düşmesi ile birleştirebilirsek, çok büyük kalıcı yatırımları çekebiliriz.

“Biz yapısal reformlarımızı tamamlayarak ve kurumlarımızı güçlendirerek bu süreçten kalıcı şekilde faydalanmalıyız. Yurt dışında bir miktar gevşemeye gidilmesi TL üzerindeki baskıyı azaltacaktır. Bu da bize döviz borcu sorununu çözmek için zaman kazandırır ama bu genişleme büyümeye tarafına çok büyük bir destek vermeyecek çünkü bizim borç azaltma döneminde olmamız gerekiyor. Dışarıdan daha fazla borçlanmak değil, mevcut borcumuzun maliyetini düşürmek ve geri ödemeyi kolaylaştırması açısından faydalı olacak diye düşünüyorum.

“Rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisine sadık kalmalıyız. AB üyelik sürecini yeniden canlandırmalıyız. Hukuk sistemimizdeki sorunları biran önce çözmeli ve uluslararası standartta işlerliği olan, öngörülebilir bir hukuk düzenine kavuşmalıyız. 4 senelik seçimsiz süreç, bunların hepsini başaracak bir zaman olanağı sunuyor.”

“Ergenekon” davası sonuçlandı...

“Böyle bir örgüt yok”

Türkiye’de “paralel devlet”, “derin devlet”, “kontrgerilla” vb. gibi kavramlar sıkça kullanılan kavramlardır. Sermaye devletinin, gerçekleştirdiği katliamların üzerini örtmek ve devlet kurumlarını aklamak için kullandığı bu kılıflar, özellikle ilerici kamuoyu tarafından iyi bilinir. Egemenler, iktidarlarını korumak amacıyla tarih boyunca devrimcilere, ezilen halklara, aydınlaraya yönelik suikast, katliam gibi organize cinayetler, işkence, faili meçhul, kaybetme gibi kirli yöntemler kullandılar. Her defasında da gerek yargı eliyle gerekse de algı yönetme teknikleriyle devlet “temize” çıkarıldı.

Bu yöntemlere, ihtiyaç hasıl olduğunda düzen güçlerinin iç iktidar kavgalarında da başvuruldu. “Ergenekon”, “Bal-yoz”, “FETÖ” davaları ve operasyonları bunun yakın dönemdeki örnekleri olarak gündemdelere. Toplumda çeşitli tepkilere yol açan “Ergenekon davası” 12 yıl aradan sonra “Böyle bir örgüt yok” kararı ile sonuçlandı. “Ergenekon örgütünü kurma, yönetme vs.” suçuyla yargılanan tüm sanıklar beraat ettiler. Bu süreci yöneten hakim ve savcılardan çoğu ise “FETÖ” suçlaması ile tutuklandılar. Zeke-riya Öz gibi bu senaryoda parmağı olan birçok isim de yıllardır firari durumda.

2007 yılında başlayan “Ergenekon davası”nın iddianamesinde, “*Ergenekon terör örgütü en başta, ‘derin devlet’ ifadesi ile anılan, ülkemizde birçok kanlı eylemler gerçekleştiren, gerçekleştirdiği bu eylemlerle ciddi kriz, kargaşa, anarşi, terör ve güvensizlik ortamı oluşmasını amaçlayan...*” ifadeleri yer almış ve “darbe teşebbüsü” suçlaması yapılmıştı. Emekli generaller, albaylar, çeşitli rütbe-lerden askerler, Vatan Partisi şefi Doğu Perinçek, Hrant Dink cinayeti sanıklarından Yasin Hayal’in avukatı Fuat Turgut, Susurluk skandalına adı karışan üst rüt-beli komutanlar, JİTEM kurucularından Veli Küçük, Sedat Peker gibi oldukça ge-niş yelpazeden kişi bu davada yargılandı. Büyük bölümü “ulusalcı” diye geçinen, gerçekte ise katıksız şovenizmleriyle namılı bu isimler yıllarca devletin kirli ve kanlı işlerini yaptılar. Dava sürecinde bu isimlerin karıştığı sayısız katliam, şantaj, mafyavari ilişkilerden bahsedilse de dev-letin pisliliği tüm açıklığı ile ortaya seril-medi.

ABD’nin 2000’lerdeki Ortadoğu

“Derin devlet, paralel devlet, kontrgerilla” vb. isimlerle anılan örgütlenme sermaye devletinin omurga-sıdır ve esasta geçmişten günümüze sınıf mücadelesine, ilerici-devrimci-yurtsever güçlere karşı kulla-nılmaktadır. Bu kirli yapısıyla sermaye iktidarını tarihe gömecek olan da sınıf ve emekçi kitlelerin dev-rimci mücadelesi olacaktır.

politikaları, “ılımlı İslam projesi”, Kürt sorununda ABD modeli çözüm vb. he-sapları, TSK içerisindeki geleneksel güç-lerin, özellikle Kürt sorununa yaklaşım konusunda hizaya çekilmelerini gerekti-riyordu. Bir başka deyişle TSK içerisinde Kürt ulusal sorununa geleneksel devlet aklıyla yaklaşan kesimler terbiyeden ge-çirilmedikçe, ABD’nin Kürt politikasına pürüz çıkarmayı sürdürecektlerdi. “Derin devlet” güçlerinin hizaya çekilmesi, aynı zamanda AKP-Cemaat koalisyonunun ikt-idarlaşıma sürecine de uygundu. 2007 Cumhurbaşkanlığı seçimleri sürecinde verilen e-muhtıra, geleneksel devlet güçleriyle AKP-Cemaat koalisyonunu arasındaki kavgayı yeni bir aşamaya sıç-rattı. Dinsel gerici koalisyon bir taşla bir-kaç kuş vurma hesabıyla atağa geçti. Er-genekon soruşturması ile hem ABD’nin politikaları gözetiliyor hem AKP-Cemaat koalisyonunun iktidarlaşmasının önün-deki büyük bir engel ortadan kaldırılıyor hem de sermaye devletinin o güne kadar işlediği tüm kirli suçlar geleneksel tetik-çilerin sırtına yüklenerek devletin aklan-masının yolu açılıyordu.

Soruşturma çerçevesinde önceki yıllardan çok daha kapsamlı ve zengin içerikte arşiv hazırlandı. “Derin devlet”

iddiaları somut bir terör örgütü şeklin-de sunuldu. Ancak ‘60’lardan günümüze kadar uzanan suikastlar, 1 Mayıs 1977, Maraş, Çorum, Gazi Mahallesi vs. gibi toplu katliamlar, Kürt halkına yönelik kirli iç savaş yöntemleri, daha yakın za-manda gerçekleştirilen Suruç, Ankara gibi katliamların devlet ile bağları hiçbir şekilde bu soruşturma kapsamına dahil edilmedi. Toplumda “devletin bağırı-sakları temizleniyor” algısı yaratıldı ve bazı kesimlerde kontrgerilla yapılanmasının temizleneceği beklentisi oluşturuldu.

Bu süreci “Oslo görüşmeleri”, “açı-lımlar”, “barış”, “çözüm” gibi manevralar eşliğinde yürüten AKP iktidarı, gücüne güç kattı. Kürt halkını aldatma ve oyalama amacıyla gündemde tutulan “çözüm süreci”, bölge ve ülkedeki gelişmeler üzerine rafa kaldırıldı. AKP-Erdoğan ikti-darı 2012 başlarında Fethullahçı çete ile sorunlar yaşamaya başladı ve Haziran Di-renişi sonrasında iş birliği tümüyle sona erdi. Gülen cemaati ile kavganın 2016’da darbe girişimine varması, günümüze kadar uzanan faşist cendere, seçimler atmosferinden çıkılamaması gibi hızlı değişen Türkiye gündemleri arasında “Ergenekon terör örgütü”ne ihtiyaç kal-madı. Artık AKP-Erdoğan zorbalığının

elinde “FETÖ-Paralel Devlet Yapılanma-sı” gerekçesi var. Toplumsal muhalefet tarafından dikkatle takip edilen, devlet bağlantılı katliamlar-suçlarla bağlantılı yargılama süreçlerinin çoğu son üç yıldır “FETÖ”ye yıkılıp aklanmaya çalışılıyor. Aynı şekilde kamusal alanda “FETÖ” ba-hanesi öne sürülerek ilerici güçler tasfiye ediliyor.

Sermaye devletinin kontrgerilla ya-pılanmasından hiçbir şey eksilmedi. Yöntemler aynı, senaryolar ve aktörler döneme göre değiştiriliyor. Kürt halkına, devrimcilere, direnişe geçen işçilere, ile-rici kamu emekçilerine yönelik saldırılar tüm şiddetiyle devam ediyor. Medyadaki sansür ve baskılar nedeniyle Kürt kentle-rinde yaşananlar toplumdan gizlenmeye çalışılsa da orada baskının had safhada olduğu bilinen bir gerçeklik.

“Derin devlet, paralel devlet, kontr-gerilla” vb. isimlerle anılan örgütlenme sermaye devletinin omurgasıdır ve esas-ta geçmişten günümüze sınıf mücadele-sine, ilerici-devrimci-yurtsever güçlere karşı kullanılmaktadır. Bu kirli yapısıyla sermaye iktidarını tarihe gömecek olan da sınıf ve emekçi kitlelerin devrimci mücadelesi olacaktır.

Masal diyarından işçilere küçük bir not

*"İnsan bu dünyaya sadece yemek, içmek, koynuna birini alıp yatmak için gelmiş olamazdı. Daha büyük ve insanca bir sebep lazımdı." (Sabahattin Ali)**

Kapitalistler işçi sınıfını çok yönlü bir ablukaya almış durumda. Amaçları; işçilerin yalnızca üretim sürecindeki faaliyetlerini değil, tüm yaşamlarını planlama ve denetim altında tutmaktır. Bu kapsamda her bir işçiyi kendi dar dünyasına hapsetmek isterler. İşçi vardiya saatleri içinde kapitalistler için çalışsın, günün geri kalanında "tüketici" olarak işlevini yerine getirsin, kendisine çizilen çevresel ve düşünsel sınırlar içinde zamanını tüketsin -kapitalistlerin işçilerden beklediği gündelik yaşamın planlaması kabaca böyledir.

İşçiler ne zaman kendi sınırlarını aşıp dünyada neler olduğunu anlamaya kalksa, manipülasyondan zorbalığa kadar çeşitli yollarla onları tekrar kendi sınırlarına geri göndermeye çalışırlar. Zira bilirler ki, işçiler kendilerine dayatılan sınırları aştıklarında sömürü düzeni gerçeğini daha iyi görecek, bunu değiştirmenin yoluyla da muhakkak tanışacaklardır.

Bu çerçevede düşünüldüğünde, çocuk masalındaki Küçük Kara Balık'ın** macerası, işçiler için dikkat çekicidir. Aksi yöndeki tüm söylemlere rağmen kendi dar dünyasından kurtulma kararlılığından yanlış bir tercih nedeniyle macerasının sona ermesine kadar, Küçük Kara Balık'ın yaşadıkları bu açıdan etkileyici bir masaldır.

"BAŞKA ŞEKİLDE YAŞAMAK MÜMKÜN MÜ?"

Küçük Kara Balık, günlerce küçücük bir alanda annesiyle birlikte dolaşmaktan sıkılır ve bir sabah ırmağın nereye gittiğini görmek istediğini söyler. Annesinin ikna çabalarına, "ırmağın başı ve sonu olmadığına" dair söylemlerine karşı çıkar. "Balıkların çoğunun yaşlandıkları zaman ömürlerini boşu boşuna geçirmelerinden yakındığını" söyleyen Küçük Kara Balık, "Gerçekten de yaşamak dediğimiz şey şu bir avuç yerde yaşanınca kadar dolaşıp durmaktan mı ibaret; yoksa dünyada başka şekilde yaşamak da mümkün mü?" diye sorar.

Küçük Kara Balık'ın bu çıkışı annesi ve komşuları tarafından bastırılmak is-

İşçiler ne zaman kendi sınırlarını aşıp dünyada neler olduğunu anlamaya kalksa, manipülasyondan zorbalığa kadar çeşitli yollarla onları tekrar kendi sınırlarına geri göndermeye çalışırlar. Zira bilirler ki, işçiler kendilerine dayatılan sınırları aştıklarında sömürü düzeni gerçeğini daha iyi görecek, bunu değiştirmenin yoluyla da muhakkak tanışacaklardır.

tenir. Önce onu "büyük laflar" ettiği için küçümsemeye çalışırlar, sonra çocuğun "aklına girdiği" için salyangozu suçlarlar. "Bunlar gençlik hevesidir, geçer" derler. Komşuları, "kendi çocuklarının da aklını çeliyor" diye Küçük Kara Balık'ı zorbalıkla susturmak da ister. Fakat Küçük Kara Balık vazgeçmez ve dünyayı keşfetme macerasına atılır.

Irmağın sonuna doğru ilerleyen Küçük Kara Balık, kısa sürede başkaca canlılar görür. Kurbağa, yengeç, kertenkele, koyun, ceylan, kaplumbağa, başka türden balıklar... Dağ bitkilerinin suya karışan kokusunu alır.

Kendisini hayalinden vazgeçirmeye çalışanlara rağmen çıktığı yolculukta, ilk zorlukla da karşılaşır kısa sürede. Irmağın başını tutan pelikana yem olur, ama kurtulmasını bilir. Hemen ardından bir testere balığı tehlikesini atlatır. Ve nihayet ırmak onu denize ulaştırır.

"ÖNEMLİ OLAN ÖLÜM DEĞİL"

Sonunda denize ulaşmayı başaran Küçük Kara Balık, burada birlikte dolaşan

binlerce balığa rastlar. Bunlar, kendisinden önce ırmağı geçerek denize ulaşan ve balıkçılarla yem olmamak için birlikte hareket eden balıklardır. Küçük Kara Balık'ı uyarırlar, yaşamak için kendilerine katılmasını teklif ederler. Fakat Küçük Kara Balık tek başına yüzmeye devam eder. Denizde keyif içinde yüzerken, "Her an ölümle yüz yüze kalabilirim. Ama yaşayabildiğim sürece ölümü karşılamaya gitmem gerekmez. Bir gün ister istemez ölümle karşılaşacağım; bu önemli değil. Önemli olan benim yaşamamın veya ölümümün başkalarının yaşamını nasıl etkileyeceği..." diye düşünür.

Çok geçmeden, balıkçıl gelip Küçük Kara Balık'ı avlar. İlk önce avcıyı kandırarak kendisini düşürmesini sağlayan küçük balık, balıkçılın ikinci hamlesinde kendisini midede bulur. Buradaki bir başka balığın kurtulmasını sağladıktan sonra balıkçılın ölmesini de sağlar; ama Küçük Kara Balık'tan bir daha haber alınamaz.

MASALDAN GERÇEĞE

Küçük Kara Balık'ın hikayesi insan

aklıyla üretilmiş bir masal elbette. Fakat aslında insanın yaşamını da anlatır. Bir işçi düşünün; kendisine çizilen sınırları kaldırmayı, en temel hakkı olarak insanca yaşam için mücadele etmeyi seçtiğinde önce en yakınındakilerin ön yargılarıyla hesaplaşmak zorunda kalır. "Akli çelindi" diye suçlanır. "Başkalarını yoldan çıkaracağı" gerekçesiyle ayıplanır. O da yetmez, kendi yaşamının pelikanları, testere balıkları ve balıkçılarıyla, yani ceberrut devlet ve uzantılarıyla hesaplaşmak zorunda kalır. Fakat tüm bunlara rağmen yoluna devam ettiğinde hayal ettiği gerçeğe mutlaka ulaşacaktır.

Umalım ki Küçük Kara Balık'la aynı hataya düşmesin, kendisiyle aynı hayali paylaşan ve gerçekleştirme yolunda ilerleyenlerden ayrı kalmasın. Balıkçılarla yem olmasın...

M. İLKAN

* *İçimizdeki Şeytan*, Sabahattin Ali, Yapı Kredi Yayınları

** *Küçük Kara Balık*, Samed Behrengi, Can Yayınları

*Dikta rejimin biat etmeyen gazetecileri
fişlettirip hedef göstermesi, zorbalığın
vardığı boyutu gözler önüne seren ibret
verici bir kepezeliğdir. Buna rağmen
yapılanlar şaşırtıcı değil. Zira böyle
bir rejimin gerçeklerden korkması
kaçınılmazdır.*

**ULUSLARARASI
MEDYA KURULUŞLARININ
TÜRKİYE UZANTILARI**

İSMAIL ÇAĞLAR, KEVSER NÜLYA AKDEMİR, SECA TOKER

SETA | RAPOR

**Dinci-faşist rejim,
söz ve basın özgürlüğünü
gasp edemeyecek!**